

OUR LIFE
НАШЕ ЖИТТЯ

Червень

Ч. 6 1954

June

НАШЕ ЖИТТЯ

РІК XI.

ЧЕРВЕНЬ, 1954

Ч. 6.

Видає Союз Українок Америки
раз в місяць

Редагує редакційна колегія

Листування й передплату висилати на адресу
909 N. Franklin St. Philadelphia 23, Pa.

Передплата у Злучених Державах Америки
для членок Союзу Українок Америки
залишається в 1953 р. 2.50 дол.

Річна передплата для нечленок . . . . 3 дол.

Передплата в Канаді . . . . . 3 дол.

Річна передплата в Англії
й Австралії . . . . . 1 ф. ст.

Річна передплата у Франції . . . . . 900 фр.

Поодинокі число 30 центів

OUR LIFE

VOL. XL.

JUNE, 1954

No. 6.

Edited by Editorial Board

Monthly publication except August, of the Ukrainian
National Women's League of America, Inc.

909 N. Franklin St. Philadelphia 23, Pa.

Phone MA 7-7945

Subscription in the United States for members
\$2.50 per year; non-members \$3.00 per year, half
year \$1.75. Subscription in Canada \$3.00 per year,
half year \$1.75. Subscription in England and
Australia 1 pound sterling, per year. Subscription
in France 800 francs, per year.

Entered as second class matter July 8, 1944,
at the Post Office at Philadelphia, Penna.,
under the Act of March 3, 1879.

ПРЕДСТАВНИЦТВА "НАШОГО ЖИТТЯ"**КАНАДА:**

Mrs. Lewka Romanyk
1252 Broadview Ave.
Toronto, Ont., Canada
Telephone: HA 6036

АНГЛІЯ:

Mrs. I. Witoshynsky
30, Keighley Rd.
Bradford, Yorks.
England

ФРАНЦІЯ:

Mme. Nina Kovalenko
14, rue des Cannelles
Paris 6
France

АВСТРАЛІЯ:

Mrs. I. Pelensky
136 Forest Rd.
Arncliffe, N.S.W.
Australia

З М І С Т

Жінка в атомовій добі	1	О. Трофимовська: Woman's Work in Ukraine	13
С. Тісдейль: Хмарка	2	Н. Понедилок: Kolkhoznitsa Maria	14
Наші зустрічі літом	2	Зірка: На порозі літа	15
Л. Бурачинська: Співтворець українського театру	3	д-р Н. Сороківська: Проблема надмірної ваги	16
В. Білецька: До орнаментатії укр. сорочки	5	Вишивана суконка	17
Сакі: Відкрите вікно	6	Н. Костецька: Ягоди на зиму	19
О. Залізник: Серед фінського жіноцтва . .	7	В. Барановська: Дзвіночок для kota	20
І. Домбчевська: При перших починах . . .	9	Л. Храплива: Зірка з неба	21
І. Левицька: У великої вчительки	10	Г. Лашенко: Зустріч поколінь	23
Учасниця: У ряді ювілеїв	11	Фінансова Комісія СФУЖО	25
І. Павликовська: На закінчення обідки . .	12	Вісті з Централі	26
Нові книжки: Що є в дитячих садках? . . .	12	При громадській роботі	27
		Д. Ярославська: Жінка з моєю долею . . .	31

На обгортці світлина голови СУА Олени Лотоцької, що виїхала на конгрес Міжнародної
Жіночої Ради до Гелсінкі.

Жінка в атомовій добі

Під таким кличем розпочинається дня 8. червня конгрес Міжнародної Жіночої Ради в Гелсінкі. Він вміщає багато в собі, цей клич. Бо показує не тільки чуйність і актуальність ініціаторок з'їзду. Але й розгортає перед учасницями всі перспективи атомової доби. І допомагає знайти в ній місце — жінці.

Президента МЖР, др. Жанна Едер пише про спонуки, що заставили управу вибрати такий клич. Всі джерела енергії, що їх винайдено до тепер — вогонь, пара, електрика, нафта — спричинили великі перевороти в суспільно-економічному житті. Вони у свою чергу давали нові винаходи, підносили життєвий рівень, вели до суспільних перемін, до нових понять добра і зла. Знаходимося знов на порозі такого перелому. Атомово доба вже розпочалась. Знаємо її покищо тільки як явище зловіще, що зуміло в Гірошімі знищити в одну мить тисячі існувань і подіяти на оточення в обводі сотень миль. Та треба собі зясувати, що спромога розщиплювати атом криє в собі й велику благодать. У ній розкривається велетенське джерело сили, що перевищує всі дотеперішні винаходи. Сучасне людство стоїть на порозі тих можливостей і з острахом глядить у майбутнє. Атом може його зовсім відмінити і це залежатиме зовсім від того, як людство використає його силу.

Яке становище займе жінка 20-го століття до цих проблем?

Головне призначення жінки в суспільстві, це її роля матері, господині й виховниці. Оці завдання вона виконує з покоління в покоління. Вони збагачені тепер новими правами й привілеями. І тому в атомову добу во-

на входить із повною свідомістю своїх прав і можливостей. Допомогти в цьому має їй конгрес Міжнародної Жіночої Ради, що в своїх 14 комісіях опрацює всі ділянки жіночого життя.

Велика й відповідальна праця жде учасниць конгресу. Тут зосередились світлі жіночі уми кожної країни, що набрали вже досвіду в довголітній громадській діяльності. Кожна галузь має жінок-фахівців, що кладуть фаховий підклад кожної праці. А цілість є кермована політичними напрямними вільного світу. Бо хоча Міжнародна Жіноча Рада є аполітичною централею, проте вона діє посередно і в політичному світі. Вже сам підбір місця на конгрес про те багато говорить. Минулий конгрес в Атенах мав піддержати і скріпити жіноцтво у країні, що перейшла жахливу громадянську війну. Він з усею силою і запалом висловився за поверненням грецьких дітей, п'ягнувши п'рвання їх, як найбільшу кривду, заподіяну матерям у світі. Цьогорічний конгрес знов має піддержати жертвенне фінське жіноцтво, що ще недавно залікувало рани оборонної війни

Українські жінки нераз брали участь у цьому "жіночому парламенті". У 1920 на конгресі МЖР в Осло вони увійшли туди вперше як повноправні членки. Заступали їх тоді Ганна Чикаленко-Келлер, що прибула зі Швейцарії і Н. Зархі, що приїхала з Кам'янця. На черговому конгресі у Вашингтоні в 1925 р. українки вже мусли боронити своїх членських прав, що були загрожені і це їм вдалось. Заступали їх тоді Ганна Чикаленко-Келлер, що прибула з Німеччини і Олена Лотоцька з Нью Йорку, а Юлія Ярема як

гість. Та довго не вдалося вдержати членства. Українок усунуно, як членок недержавної нації і на конгресі у Відні в 1930 р. вже виступали вони як гості. Наша делегація складалась із Софії Русової із Праги, Мілени Рудницької зі Львова і Анни Йонкерс із Канади. Слідую велика перерва, в якій уже не було спромоги висилати делегаток на конгреси МЖР. Одначе співпраця з цим об'єднанням не вгавала. Нашим заокеанським організаціям удалось увійти до Національних Рад своїх країн і звідтіля проникати в делегації на конгреси. І так у 1947 р. вперше виступила українка Ганка Романчич у рямях канадської делегації на конгресі МЖР у Філадельфії. А тепер відкривається нагода виступити на конгресі МЖР у Гелсінкі для голови СУА Олени Лотоцької.

Конгрес триває десять днів, а в тому повний тиждень радитимуть комісії. Як уже відомо, наша делегатка дістала призначення до комісії еміграції, в якій виступить із найбільш болючою картиною нашого переселення — оглядом залишенців. Та перед нею ще є завдання і в інших комісіях, в яких зложить відповідний матеріал.

А головне, що лежить перед делегаткою Союзу Українок Америки — це шлях української жінки в атомовій добі. Для нас атомово доба — це не тільки нова ера людства, новий рівень життєвого стандарту. Це вхід у велику можливість, яку відкриває історія перед нами. На вістрі ножа важиться спасення або загибель цілого народу, а то й доля цілого людства. Усвідомити конгресові цю загрозу, знайти поставу до неї — ось завдання нашої делегатки на міжнародньому ґрунті.

Х М А Р К А

Я є хмаринонька у небесах,
Зорі освічують нічку мій шлях,
Вільна я, змінна я, вічно ясна,
Тінь мою кидаю річкам, ланам...
Але чому ж це ліси кличуть в синь —
„Хмарко, о хмарко, на мить одпочинь!“?

Дзвінко сніюся я сріблом-дощем,
Сонце заслонюю білим плащем,
З вітром окрилений лину у даль,
Втіхою, сміхом я гоню геть жаль...
Але послухай — ліси шепчуть в вись:
„Хмарко, спинись!“

Вільний переклад з англійської мови
Богдана Ярославича

Наші зустрічі літом

Місяці липень і серпень, а частинно вже й червень — це в Америці й Канаді час літнього дозвілля, т. зв. “вакейшен” Тоді припинюється всяке зорганізоване життя в громадських установах, урядах, а частинно і по фабриках, бо виснажений цілорічною працею людський організм потребує конечного відпочинку — втечі з гамірного та душного побуту в місті. Зате оживляється прогульковий рух — виїзди понад море, в гори чи тільки на ферму до знайомих. Кожен організує собі відпустку, відповідно до особистих можливостей чи засобів.

Припинюється також цілковито праця по Відділах СУА, себто щомісячні сходи. Через те і впродовж літніх місяців членки Відділу зовсім не зустрічаються. Не мають новин із організації, живуть немов відервано від себе.

Здається, що так не повинно бути. Багато з нас залишається таки вдома і тільки на короткий час виїздить із міста. Правда, літня духота не дає

скупитись на громадській роботі. Тому й нерado чуємо про якісь сходи чи наради у тій порі. Але перевести товариську зустріч у городі котроїсь членки, або влаштувати спільну прогульку до якоїсь місцевости в околиці, то здається не відстрашило б нікого?

Отже тому подумаймо цього року про такі “літні зустрічі”. Це не будуть наші щомісячні збори з порядком дня і протоколом. Але зійтись можемо в котроїсь членки, що має город. Нехай голова або котрась із урядничок зreferує нам коротко, що наспіло з Централі, або що діється в сусідніх Відділах. Потім невимушена товариська гутірка за овочами чи мороженом. Як гарно проминув би час і затіснив між нами щирі взаємини!

А часто буває, що в літі нашу місцевість відвідає членка чи урядничка іншого Відділу, або інша замітна жінка. Ось уже причина для такої літньої зустрічі! Є можливість повитати її в нашому гурті, почути

про інші місцевості, розказати їй про наше життя. У літі звичайно люди найбільше подорожують. А тоді саме завмирає життя в Відділах і важко когонебудь стрінуги.

А вже найцікавіше — це прогулька у своєму гурті. Для зорганізованих прогульок є великі можливості а й фінансові полегші. Особливо для новоприбулих, що не знають околиць міста, це напевне буде дуже цікаво. Часто самотній людині, що ще не засвоїла добре мови, головно старшій віком, важко рішитись на самостійний виїзд. Але у дружньому гурті поїхала б не одна членка та мала б велику радість із разом проведеного дозвілля. Такі зустрічі дуже зближують окремих членок, затісняють звязки, виказують спільні зацікавлення. Такі зустрічі й прогульки це кращі можливості для майбутньої співпраці, як офіційна атмосфера щомісячних сходів.

Подумаймо над тим і спробуймо це цього літа!

Співтворець українського театру

Вістка про смерть Софії Віталівни Тобілевичевої промайнула майже без відгомону. Її, 94-літню уже призабула суспільність. Бо ж уже споро літ проминуло від коли вона перестала виступати на сцені, а більш сорока літ, як вона поховала свого чоловіка, незабутнього Карпенка Карого. І справді треба освідомити собі, що вона співтворила велику добу українського театру і що в нею відійшов останній живий свідок цього нашого зриву.

У гроні корифеїв, у гурті будівничих українського театру вона займала особливе місце. Ми не чуємо про її грімкі успіхи на сцені і поруч Заньковецької, Борисоглібської та Затиркевич-Карпинської її не називають. Та вона все одне була рушійною силою театру і її вклад у його розбудову був такий, як і згаданих вгорі жінок.

Софія Віталівна була дружиною одного з братів Тобілевичів Карпенка-Карого. Вони пізнали себе в театрі, куди притягнув Софію Віталівну М. П. Старицький на працю хористки. Зустріч не була випадкова. Софія Віталівна, тоді молода, мало освічена дівчина, відчула красу українського театру своєю незайманою душею і потягнулась за ним, що „возвеличував бездоленний люд”. А Карпенко-Карий причалив туди по втраті своєї дружини і після важкого поліційного переслідування за „революційну діяльність”. Тому й не диво, що вони знайшли себе — ота ідейна молода дівчина, закохана у колориті побутових пес і важко потрясений долею чоловік, що шукав забуття в улюбленому сценічному мистецтві. Допомогла їм у тому знову ж таки лиха примха долі. В часі об'їзду театру М. П. Старицького, що був одним тріумфальним походом по містах України, нагло прийшов поліційний наказ для Карпенка-Карого покинути межі України і йти на примусове поселення у східній Росії. Це вдарило немов громом веселу

громаду акторів, що горіла запалом для своєї справи. Прийшлося полпрощати товариша, що творив разом із ними це діло. Та ще як прощати! Перед примусовим поселенцем розгорталась важка перспектива: становище піднадзорного, непевність майбутнього, сіре життя в чужому сонному місті, занепад духових сил і втрата всього чим жив досі. Тоді то

Софія Тобілевич

Софія Віталівна виявила рису своєї вдачі, що визначила ціле її пізніше життя. Вона, тоді ще вільна людина, розриває свої звязки з улюбленим театром і не питаючись про перешкоди, про „годиться” — іде за ним, іде ділити з ним сувору долю.

І в цьому примусовому поселенні у Новочеркаську, столиці Донщини, розпочинається їх подружнє життя. Твердий це був початок для сім'ї піднадзорного, що важко пробивалась життям, у злиднях, без друзів і майбутнього. Та в цьому житті був свій зміст. „Українські пісні, казки і байки були здається чи не найдорожчим приданим, яке я внесла в дім чоловіка”, пише Софія Віталів-

на у своїх споминах. У цих піснях і казках вони вичаровували у вбогій хатині спомин рідної землі, за якою тужили. І в уяві Карпенка-Карого викликували драматичні картини, які виливались на папір. Там постали такі сценічні твори: „Боднарівна”, „Безталанна”, „Розумний і дурень”, „Наймичка”, „Мартин Боруля”. Яка в цьому участь Софії Віталівни — не знаємо. Та цих п'ять літ заслання, спільно прожитих, оця сила, яку він черпав із її відданої душі, оця спромога рости і творити — це напевно заслуга Софії Віталівни у цій хвилині його життя.

Другий етап їх життя знов вимагав усієї її внутрішньої напруги. Коли їм дозволено поселитись на рідному хуторі, застали там руїну. Старий батько, сгірчений злиднями й невдачами, діти Карпенка-Карого без дсгляду, земля переобтяжена боргами, садиба — немов коршма у голому степу. Глибоку і пряму вдачу Карпенка-Карого потрясло це. Він береться це упорядкувати. Чорною працею хлібороба підіймає за кілька літ господарство, сплачує борги, яких не затягав, із занедбаної садиби робить затишний райський закуток. Скільки в цьому праці Софії Віталівни — знову ж не знаємо. Та напевно в її руках лежала спора частина того успіху, від її заходів розквітло домашнє вогнище і віджив хутір „Надія”

А коли настав третій етап — український театр — вона стала знов при ньому. Вона зрозуміла цей могутній зов, що кликав Карпенка-Карого знов на сцену. Коли переборено труднощі поселення, коли наладнано прожиток для сім'ї — хотілося знов покласти сили у служінні тій ідеї, що їх зєднала разом.

„Бурями моря житейського” називає Софія Віталівна цю мандрівку. Бо мандрівкою був цей етап. Не тільки буквально, що приневолювала театральну трупу перекакувати з Ростова до Воронежа, з Киши-

нева до Вільна. А мандрівкою “житейською”, що зводила й розднувала театральних друзів. Уже по закінченні першого року Карпенко Карий разом із братом Петром і сестрою Марією відділились від трупи Миколи Садовського і створили окремий театр. Праця над акторами, театральна дисципліна, змагання до кращого рівня принесли успіх. Та все воно було промережано невдачами, а то й ударами долі. Смерть улюбленої сестри Тобілевичів, Марії Садовської, пожежа, що знищила всю театральну гардеробу, важкі втрати під час зливної весни у Вільні — це все захитувало існування театру. Та воно не зломлю його. Як стоїчно згадує Софія Віталівна всі ці труднощі у своїх споминах! Чого тільки не довелось пережити нашим акторам! “Шляхом циган” їхали вони човнами на полозах з Акерману до Овідіополя, на хургонах з Херсону в Миколаїв, диліжансом із Житомира до Києва, кладкою без поручнів переходили Волгу, несучи на руках дітей і багаж. Нераз приходилось спати на холодному й мокрому піску, дожидаючи пароплава, нераз і простудитись, як Іванові Тобілевичу, що їхав усю дорогу на даху диліжансу разом із багажем. Важкий це був шлях! Та, як каже Софія Віталівна, є в театрі якась невідома сила, що вабить деяких людей більше, ніж усі вигоди заможного й забезпеченого обивателя. Люди, які бувають на театральних підмостках не кидають їх із власної волі, хіба під впливом важкої потреби.

Знов Софія Віталівна — невідлучним товаришем у цій життєвій і театральній мандрівці. Знов вона віддано піддержує кожен почин — чи то задуману театральну спільку, яку спробував завести в 1897 році Карпенко Карий чи поєднання з братом Миколою Садовським чи постановки нових сценічних творів “Богдан Хмельницький”, “Сава Чалий”, “Сто тисяч”, “Хазяїн”, “Суєта”, “Понад Дніпром” Вона — немов добрий дух стоїть у тіні цих починів.

Її не видно, але вона є і завдяки їй це здійснюється.

Революція 1905 р. стала важким переломом у їх житті. Вона відбилась на театрі, що не міг свobodно грати, лякаючись вуличних бешкетів та погромів. А найбільш усе це заважило на здорові Карпенка Карого. На хуторі “Надія” зайнялась пожежа з підпаду і це важко вдарило старого артиста. Він усе своє життя жив дружньо з докoлишніми селянами, він виявляв їм багато серця і матеріяльної піддержки і цей їх жест схвилював його дуже. Тоді то вперше виявились у нього ознаки недуги, що пізніше покляла кінець його життя.

Починається четвертий етап у житті Софії Віталівни, що його прозвала у своїх споминах “До берега” Так, хворий артист шукав уже життєвого берега, мріяв дожити життя на своєму хуторі. Та лікування вимагало виїзду. Спершу весна у Криму, а потім санаторія в Берліні. І в цій останній мандрівці Софія Віталівна дістає нове призначення. Вона стає сестрою-жалібницею тому, що йому посвятила все своє життя. Вона піддержує в нього віру у вилікування, береже його душевний спокій, пробивається крізь нетрі чужини, замикає йому очі і врешті привозить його домовину на рідний хутір. І там, при здвизі селян, на возі, запряженім у пару цивих волів, його поховано на цвинтарі поруч могили батька.

Про горе, що його пережила Софія Віталівна вона не пише нічого. Не знаємо, як пробігли дальші роки її життя. У споминах про неї, які недавно тому помістив др. М. Гірняк у книжці “Рідні гості” він розказує, яким знайшли Українські Січові Стрільці хутір “Надію” у 1918 р. Це був немов заповідник-музей, в якому все залишилось так, як за життя Карпенка Карого. Софія Віталівна жила тут із своєю матір'ю і зберігала все немов святощі.

І в старших своїх роках Софія Віталівна не поривала з театром. Вона була артисткою театру М. Садовського, по рево-

люції працювала в молодому театрі ім. Івана Франка, а під кінець 20-тих років брала участь у постановках Садовського і Саксаганського. На сцені Софія Віталівна грала здебільшого поважних жінок: Терпелиху (“Наталка Полтавка”), Тетяну („Суєта“) тощо.

Ще за життя дружини Софія Віталівна пробувала своїх сил у літературі. Її хист відмітив сам Карпенко Карий і за його спонукою вона писала й перекладала. Та цей хист послужив лиш справі театру. Їй завдячуємо найглибші й найцікавіші спомини про його діячів: Лисенка, Старицького, Кропивницького, Заноковецьку, Садовського і Карпенка Карого. Оця її праця мемуариста українського театру просвічує їй в останньому етапі її життя. Коротко перед її смертю вийшла у Києві її книжка “Життя Івана Тобілевича (Карпенка Карого)” з передмовою Н. Падалки.

Отак пробігло життя співтворця українського театру. Вона глибоко розуміла його суть і хоч життя її віддаляло від нього, все проходило воно під відблиском його світла. Вона не належала до тих, що творили на його дошках високої мистецької вартості. Вона творила його вартість духову, що їй треба було зберігати й поруч шукання виразу і звуку. Оця духовна рівновага, яку вона дала чоловікові своєму — передалась і цілому творові, яким був його театр. Тому й була вона співтворцем українського театру, його золотої доби, що так заважила на нашому Відродженні. Як дивно, що саме вона, отой добрий дух української сцени останньою відходить із життя! Остання з плеяди тих, що його творили.

Л. Бурачинська.

ІЗ НАУКОВОГО СВІТУ

На науковій сесії НТШ у Монреалі взяла участь мгр. Наталя Русова. Її доповідь торкалась княжни Єлисавети Дараганової-Тараханової, дочки цариці Єлисавети та Олекси Розумовського.

До орнаментатії українських сорочок

Виконане біллу настилування й вирізування на Лівобережжі стало поволі замінюватись кольоровою заповолчю та вишивкою в хрестик. Найбільше ця заміна йде на Слобожанщині та Дніпропетровщині, де техніка настилування й вирізування підупала й забулась і лише старі зразки можуть свідчити за те, що й тут вона була не гірша за полтавську.

Настилування тут замінюють сучасною гладдю, що „виписується” з паперових взірців та ситців із квітками з натуралістичним підходом. Техніка вишивання хрестиками, в порівнянні з тонкою грою ліній занизування та ефектами світла й тіні, що їх дають сполуки рельєфних частин настилування, дає широкі можливості щодо кольорової розробки зверхньої і більш менш реалістичної обрїбки улюблених рослинних мотивів.

Сполука червоної заповолчі з синьою або чорною буває побільшості з перевагою або рівномірним. Подекуди, як наприклад у с. Мурахві Богодухівської окр. на Харківщині вишивають сорочки заповолчю чорних кольорів: червоною, чорною, синьою і жовтою. Шитво хрестиками дуже часто наслідує геометричні мотиви зразків настилування і занизування, покільки можна заповнити хрестиками просторіні, що їх мають складові частини цих узорів.

Стародавні мотиви шолудивої й повної рожі, як і інші геометризовані мотиви настилування, перейшли в техніку хрестика. Поруч із ними виникли й стали поширюватись узорі рожі-сентифолії в реалістичній обрїбці, що витиснула схематичну, складену з восьми ромбів „повну рожу”

За останні 25—30 літ на Лівобережжі, особливо в північно-західній його частині, рожі-сентифолії на рукавах, а також широкі з них лиштви на вставках стали улюбленою оздобою жіночих сорочок.

Вишивання хрестиками спричинилось у великій мірі до зміни стилю й характеру давніших узорів. Узорі занизування й настилування шились по більшості з голови, особливо настилування, де без кінця можна було комбїнувати в різні сполуки велику кількість головних складових елементів. Щоб виобразити будьяку квітку „так як вона є”, довелось знімати узор. Крім рож-сентифолій улюбленими зобрами для вишивання жіночих сорочок вважаються також гвоздики, лілеї, виногради та дубове листя.

Особливе замилювання рожамі-сентифоліями при вишиванні жіночих сорочок довелось мені спостерігати в Охтирці. Ідеал дівочої сорочки — „щоб рукави були як у кров умочені”, — тобто майже суціль зашиті великими червоними квітками. Густі червоні „рожеві” лиштви, іноді одна під одною, шують на вставках, досить широкі також на чохлах і, обовязково, манишку на пазусі, що буває, пересічно, 15 см завширшки.

Цікаво спостерігати зеднання рож-сентифолій із старими мотивами. Вони втиснуті у смуги взору „хмельової лиштви”, розміщеної в кілька рядків здовж рукава, так само, як завжди розміщуються на рукаві різні варіації „хмельових” лиштв. (Гл. світлина). Функцію листочків рожі-сентифолії відобрають по чотири ромбики, що містяться на розі кожного зикзаку лиштви. Вони не що інше, як половина „повної” рожі, що завжди складається з восьми ромбиків.

Найбільш стародавніми прикрасами сорочок треба вважати всякого роду мережки в полах, що містяться коло рубців і поклали з них, а також прикрасу пазухи і вуставок. Прикраса рукавів зявилась пізніше, коли перенесено на них окремі мотиви вуставок, що вміщені під нею творають „одскочки” Мотиви „одскочок” можуть повторюватись у кілька рядів, утво-

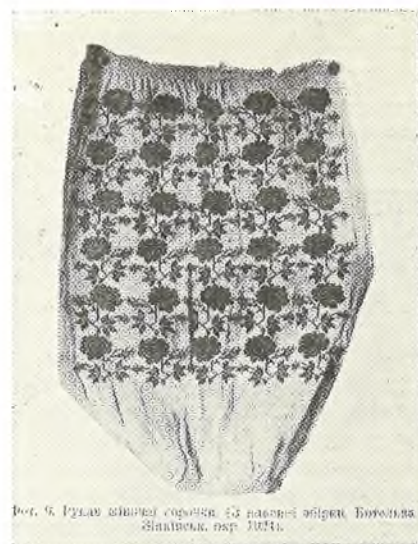

Рис. 5. Рукав жіночої сорочки із павоноі обрїбк. Богородиця
Харківська окр. 1931г.

Квітчатий рукав, типовий для Лівобережжя

рюючи повздовжні або поперечні смуги, або по скїсній сїтці. Взагалі в вишиванні рукавів треба зазначити надзвичайну різноманїтність та багатство сполук окремих елементів, виконаних різними техніками в усе нові й нові композиції.

Рівнобіжні, поздовжні лиштви на грудях та спині, поширені як у жіночих так і чоловічих сорочках Правобережжя, постали з прикраси швів, що їх зшивати рубцями було надто грубо. При вживанні ширшого й тоншого полотна, коли необхідність таких прикрашених швів відпадала, вони залишались по традиції й розвивались у взір.

В. Білецька

В. Білецька — співробітниця Української Академії Наук, — дала в своїй основній праці „Українська сорочка, їх типи, еволюція й орнаментатія” широкий огляд цієї частини народного вбрання. Її праця появилась у „Матеріалах до Етнології й Антропології”, том XXI—XXII, Львів 1929. У своє розслідування орнаментатії української сорочки вона включила квітчатий орнамент, як останній етап розвитку. Подаємо тут цю частину її праці, враз із світліною рукава, з якої походить рожка-сентифолія, що лягла в основу таблиці взорів ч. 1 „Н.Ж.”, 1954.

Редакція

На зміну адреси треба долу-
чити 10 ц.

Відкрите вікно

— Моя тітка зараз же зійде, пане Нател — сказала самоопанована молода дама п'ятнадцяти років — у міжчасі ви змушені терпіти моє товариство.

Фремтон Нател намагався сказати щось відповідне, що в цю хвилину належно підлестило б небозі, без того, щоб зачіпити непотрібно тітку, яка мала надійти. Про себе, він більше ніж колинебудь сумнівався чи всі ці формальні візити зовсім незайвимим людям сприятимуть лікуванню нервів, що його він повинен проходити.

— Я знаю, як воно буде — сказала була його сестра, коли він приготувався до виїзду в це сільське заплілля, — ти закопаєшся там, не промовиш до живої душі і твоя нервозність з нудьги тільки погіршає. Я ось дам тобі рекомендаційні листи до людей, яких я там знаю. Наскільки пригадую собі, деякі з них — справді хороші люди.

Фремтон роздумував, чи пані Сепелтон, що він їй вручив один із поручаючих листів, належала до числа тих хороших.

— Чи Ви знаєте тут багато людей? — питалась панночка, ствердивши, що вони мали вже доволі мовчанки.

— Майже нікого — сказав Фремтон. Моя сестра жила тут, знаєте, на парохії, близько чотири роки тому. Це вона дала мені поручення до деяких людей.

Останнє твердження було в тоні виразного каюття.

— Тоді ви, очевидно, нічого майже не знаєте про мою тітку? — продовжувала самовладна молода дама.

— Тільки ім'я та адресу — признав тість. Він застановлявся, чи пані Сепелтон була вдова чи одружена? В кімнаті щось невизначене здавалося натякати на чоловічу присутність.

— Її велика трагедія трапилась саме перед трьома роками — сказала дівчинка. — Це не було, звісно, за часів вашої сестри — пізніше.

— Її трагедія? — перепитав Фремтон. У цьому тихому провінційному закутку трагедії здавались чомусь не на місці.

— Ви дивуетесь певно, чому в нас у жовтневе пополудне це вікно широко відкрите? — сказала панночка, вказуючи на велике французьке вікно, що було до городу відчинене.

— Ще зовсім тепло, як на цю пору року — замітив Фремтон, — але чи це вікно має щонебудь спільного з її трагедією?

— Крізь це вікно, точнісінько три роки тому, її чоловік і два молодші брати вийшли на своє щоденне полювання. Вони ніколи вже не повернулись. Їх усіх поглинули зрадливі болота, коли вони проходили трясовиною до свого улюбленого поля, звідкіль стріляли бекасів. Це, знаєте, сталось того страхитливого мокрого літа, коли несподівано западалися навіть ті місця, що в інші роки були зовсім безпечними. Найприкріше те, що їхніх тіл ніколи не віднайдено... — Тут дитячий голос втратив свій самопевний тон і став нерішучо людям. — Бідна тітка завжди думає, що вони одного дня повернуться — вони і маленький брунатний спаніель, що пропав із ними — і ввійдуть, як бувало, через вікно. Це й є причиною, чому ми держимо це вікно відкритим аж до повного сумерку. Люба, бідна тітка! Вона часто розказує мені, як вони пішли: її муж із білим непромакальним плащем через плече, а Роні — наймолодший її брат — співаючи: „Берті, чом в тебе серце тремтить?“ — так, як він це робив завжди, щоб її дратувати, бо вона казала, що ця пісня йде їй на нерви. Знаєте, нераз у тихий, спокійний вечір — як от сьогодні — я часом дізнаю жахливого почуття, що вони і справді ввійдуть усі крізь це вікно...

Вона урвала, здригнувшись. Фремтонові стало легше, коли в кімнату квапливо ввійшла тітка з вихром оправдань за свою спізнену появу.

— Думаю, що Віра гарно вас розважала? — сказала вона.

— Вона говорила дуже інтелігентно — сказав Фремтон.

— Надіюсь, що ви не маєте нічого проти того, що в нас відкрите вікно? — спитала жваво пані Сепелтон. Мій чоловік і браття будуть швидко з полювання, а вони завжди входять цією дорогою. Вони пішли за бекасами на болота. — То ж то нанесуть бруду й неладу на мої бідні килими! — Такі то ви — чоловіки! Чи ж не правда?

Вона гомоніла весело про полювання, про рідкість птахів, про вигляди на диких качок узимку. Для Фремтона все це було жахливе. Він робив розпачливі, але не зовсім успішні спроби звернути розмову на менше примарливу тему. Проте, він усвідомлював собі, що господина присвячувала йому тільки частину своєї уваги та що її очі постійно мандрували повз нього до відчиненого вікна, до городу. Це, безперечно, дуже прикрій збіг обставин, що він прийшов з відвідинами саме в цю трагічну річницю.

— Лікарі одноголосно наказали мені цілковитий відпочинок, відсутність душевних потрясень та уникання всякого більшого фізичного зусилля — проголосив Фремтон, що був у полоні помилкового й загальнопоширеного уявлення, будьтоби цілковито чужі люди й випадкові знайомі були спрагнені найдрібніших деталей про чиїсь нездужання та немочі, їх причини й лікування. — У справах дієти вони не зовсім у згоді — продовжував він.

— Ні? — сказала пані Сепелтон голосом, що в останньому моменті заступив позіхання. Тоді нагло вона проясніла настороженою увагою — але не до того, про що говорив Фремтон.

— Ось вони, нарешті! — закликала вона. Саме в час на чайок! — Ну й чи ж не виглядають, якби були заболочені аж по вуха?

(Продовження на стор. 8)

Серед фінського жіноцтва

Під час побуту у Гельсінкі мала я нагоду познайомитися із фінськими жінками, рядовими громадянками і такими, що стояли в осередку культурного і політичного життя країни.

Всі вони природні і безпретенсійні в поведінці, дуже скромні в одязі і способі їхнього життя, демократичних переконань. Аристократичні звички жінок шведського роду зникали в міру того, як люди їхнього походження переставали мати значення панівної верстви. Практичні у підході до життєвих проблем, добрі і дбайливі господині, у хатах порядок і зразкова чистота. Майже всі виспортовані й загартовані, по вдачі тверді і завзяті, вимогливі до себе і до других, мали пошану у своєму громадянстві. Часом помічалось недостачу не лише зайвої сентиментальності, а й жіночої лагідності і ніжності, що не раз так чарує у вдачі українських жінок. Але часто думаю, що українкам здалось би дещо твердості і завзяття фінських жінок. Особливо тепер, у жорстоку добу нашої сучасності, коли нікому не вільно казати „моя хата з краю” і тихою голубкою заховатись у своєму родинному гнізді.

До Міжнародної Жіночої Ради належали фінські жінки від перших років її оснування. Піонеркою їхнього жіночого руху була Александра Гріпенберг. Належали фінки також і до числа тих, що вийшовши з Міжнародної Ради, як більш консервативної організації, створили т. зв. Суфраж, себто Союз для боротьби за політичні права жінки. Я пізнала голову фінського відділу цієї організації Зештрем (Seeström), одну з десяти основниць того великого міжнародного союзу. Також у тій організації познайомилась я і з д-р Маїкі Фріберг, першою фінською лікаркою, що покінчила медичні студії в Цюріху — як наша Софія Окуневська — в ті роки, коли в інших європейських державах не мали ще жінки доступу до університету.

Обі вони, старші вже жінки шведського походження, знали дещо про українських жінок передвоєнного часу, а загал жінок знав лише про відроджену українську державу на підставі відомостей із преси.

Познайомили мене із представницею іншого політичного напрямку, провідницею робітництва Мііною Сеепеле (Miina Seepelä) першою посолкою в фінському парламенті, яка з простої фабричної робітниці дійшла до міністерського портфелю, знов як перша жінка на такому становищі. З нею зустрілась я лиш раз чи двічі, бо розмова через перекладача справляла трудність.

Так само письменниця Мая Тальвійо — це її літературний псевдонім — яка запросила мене до себе, розмовляла лише по-фінськи. Вона, сивоволоса, але молода з обличчя пані, дру-

жина професора університету Ніколля, говорила жваво і скоро, так що др. Маансіка, що зпровола, з надумою перекладав на німецьку мову її слова, не встигав схопити усього змісту. Мала вона багату бібліотеку — повні шафи книжок під саму стелю у своїй, у фінському народньому стилі влаштованій робітні. Патріотичні твори її, як мене інформували, мали великий успіх.

З іншою письменницею Айно Калляс була я ближче знайома. Вона бувала в мене, а я заходила до неї. Була вона містоголовою скандинавського Пен-Клубу. Її настроєві картини і психологічні новели були перекладені з фінської на німецьку мову і деякі з них я читала. Її чоловік був естонцем і послом своєї держави в Гельсінкі, а пізніше в Лондоні. Він багато знав про Україну, бо під час універ-

Із виставки народнього мистецтва в Кентон, Огайо:

Зліва: Т. Яцикєвич у залищичькому строю, Зиновій Томкві, організатор вистави, Ірина Козаченко, голова Злучених Жіночих Організацій Дітройту, М. Домбчевська у яворівському строю. (гл. новинка на стор. 16)

ситетських студій у Дорпаті стрічався з українцями.

Так само цікавився українськими справами д-р. Катонен, адвокат, пізніший делегат Фінляндії до Ліги Націй. Він теж перекладав під час розмов своєї жінки зо мною, а їх мала дочка Вбба бавилася з моїми дітьми, не розмовляючи. Тому мій дворічний син питав мовчазного білого лебедя на ставку у парку Кайзенемі:

— Лебедю, як ти говориш по-фінськи, так як Ебба?

З панею Сливенко, фінською дружиною полтавського українця, що як офіцер царської армії залишився в Фінляндії і був в українському посольстві секретарем, стрічалась я часто. Вона інформувала мене про життя провінції — фінського селянства і робітництва, з якого походила.

Небагато українців бувало у Фінляндії по першій війні. Через Фінляндію вертались по революції з заслання царські в'язні — митрополит А. Шептицький, єпископ Йосиф Боцян та інші закладники й полонені. У двадцятих роках, коли Любка Колесса їхала у своє перше турне до Англії й скандинавських країн, я дораджувала її матері, щоб не минали Гелсінкі та дала деякі інформації. І дійсно, Любка Колесса була тоді у Фінляндії і там повітали її сердечно не лиш як славу піяністку, але й як українку. Щойно з ч. 2 "Нашого Життя" довідалась я, що була в Фінляндії українська різьбарка Єлисавета Скоропадська та написала репортаж про подорож до Ляпландії.

Повних 35 літ, від часу мого побуту у Фінляндії, не мала я контакту з її людьми. Довгий то час і багатий у трагічні події

СПРАВЛЕННЯ НЕДОГЛЯДУ

У ч. 5 „Н.Ж.” при нарисі „Турботами матері” через недогляд пропущено підпис авторки. Нею є Євгенія Розгін, авторка нарису „Страсний Четвер” у ч. 4 „Н.Ж.”, з яким другий нарис творить певну цілість.

і невимовно важні переживання на українських землях. Для фінів це були теж тяжкі часи. Відчайна оборонна війна, втрата великих просторів на сході, непосильні контрибуції, некорисні торговельні умови з СССР і зріст підривної пропаганди з Москви.

Але об'єднаними силами, самопосвятою і завзяттям фінні встоялися. На диво світу заплатили вже величезні військові відшкодування, наложені Москвою.

У першій половині червня зберуться у Гелсінкі відпоручниці Національних Рад із різних країн світу, щоб на спіль-

них нарадах вирішувати намічені проблеми. Перед головою США і містоголовою СФУЖО Оленою Лотоцькою важне і відповідальне завдання: в рядах делегації Національної Ради Жінок Америки виявити обізнання зі справами конгресу і водночас зацікавити міжнародній зїзд українськими проблемами. І приватні знайомства з делегатками різних країн і фінськими господарями конгресу, під час прийняття у дружини президента та намічених обіздок. Оці товариські зв'язки мають таке ж значення, як офіційні виступи.

Олена Залізник.

Відкрите вікно

(Закінчення зі стор. 6)

Фремтон здригнувся та звернув у сторону небоги погляд, що хотів передати їй спочутливе розуміння. Дитина дивилася крізь відчинене вікно широковідкритими, застрашеними очима. В холодному приголомшенні незасованого страху Фремтон повернувся в кріслі і поглянув у цьому ж напрямі. У зростаючих сутінках прямувала через майданчик до вікна три постаті. У всіх були у руках рушниці, а один із них був ще додатково обтяжений білим плащем, що звисав йому із рамен. Слідом за ними втомлено підбігав брунатний спаніель. Беззвучно наблизились вони до хати, а тоді з темряви почувся захриплий молодий голос: „Берті, чом в тебе серце тремтить?”

Фремтон дико схопив свою палицю й капелюха. Входові двері, гравієва їздня та фронтонна брама були тільки неясно завважені етапи його необачного відступу. Наколесник, що їхав дорогою, мусів звернути в огорожу, щоб оминати загрозливого зудару.

— Ось і ми, люба — промовив власник білого мекінтоша, входячи через вікно. Трохи з болотом, але воно вже обсохло. Хто це так помчав, скоро тільки ми прийшли нагору?

— Дуже особлива людина, якийсь пан Нател — сказала пані Сепелтон, — умів розмовляти тільки про свої хвороби, а як ви прибули — погнався без слова прощання та без вибачення! Можна думати, що він побачив примару!

— Я думаю, що це через спаніеля — сказала спокійно небога. Він розповідав мені, що в нього особливий страх перед собаками. Одного разу — десь на берегах Гангесу — переслідувала його юрба бродячих собак і загнала аж на кладовище. Там він мусів перебути ніч у свіжовикопаній могилі, а бестії гарчали, шкірили зуби й пінилися тут же над ним. Усякому вистане, щоб злякатися.

Романтична вигадка на скору руку — це була її спеціальність.

САКІ (Гектор Гю Манро)

З англійської мови переклала
М. Тарнавська

Про автора:

Сакі (справжнє прізвище Гектор Гю Манро) — популярний англійський письменник-новеліст. Народився в Бурмі 1870 — згинув на фронті в час I. Світової Війни 1916. Його оповідання — переважно гумористичні й сатиричні — видані одномою книжкою „Зібрані новелі Сакі“.

При перших починах

(У 80-ліття народин Ольги Бачинської)

Колискою її були золоті лани Поділля. У Тернополі проходили її дитячі роки. Дім її батька Олександра Барвінського був українським осередком міста.

Її дитинство захмарив важкий удар: втрата матері. Це завжило на її вдачі: у малого дівчатка розвинулась передчасна серйозність, що зосталась назавжди. І хоч друга мати стала для неї люблячою опікункою, хоч у домі стало гамірно від молодших братів, проте вона була "найстарша" найбільш відповідальна.

Та помимо всього її юність звязана зі згуками, з мелодіями. Її мати-опікунка Євгенія це була освічена й музикальна жінка і вмiла організувати музичне життя. Під її орудою постав у Тернополі жіночий хор, в якому співали сестри Крушельницькі, а між ними й майбутня слава — Саломея. У домі грали і співали. Молодший брат, композитор Василь виніс звідтіля початки музичної освіти. В Ольги не було особливого хисту до музики. Та з батьківського дому вона зачерпнула іншу іскру, що запала глибоко в душу.

Олександра Барвінського відвідували в Тернополі визначні діячі й письменники з Великої України. Побували тут Антонович, Куліш, Лисенко, Нечуй-Левицький. Та найбільше затямились відвідини Олександра Кониського. Він привіз для матері й дочки розкішні плахти, повчив про те, як має виглядати корсетка. Також порадив, як підібрати попередницю — зелену, червону для дівчат, а синю для молодниць, гаптовану квітчастим узором.

Оце й спонукало малу, тоді дев'ятилітню дівчинку, пригадуватись над законами народнього вбрання, над гармонією взорів. Коли пішла до Львова, до інституту СС Василіянок, вишила собі там сорочку узором із збірника Олени Пчілки. І від то-

ді вишивання стало її улюбленим зайняттям. Воно й розвинулось пізніш у велике замилювання.

А тим часом дівча підросла. Сімя Барвінських переїхала до Львова. Молода Ольга, покінчивши віділову школу, вступила до вчительського семінара.

У тих роках був у Львові тільки один державний семи-

Ольга Бачинська

нар із польською викладовою мовою. На 50 учениць було 8 українок. Це була мала, але міцна громадка. Ось прізвища тих перших учительок: Ардан, Назаревич (Русинова), Юркевич (Кобринська), Долинська, Бережницька, і — Константина Малицька. Гуртував їх на своїх годинах релігії катехит о. Олександр Стефанович. Вони старались добре вчитись, і вони мріяли про працю для свого народу.

І воно скоро здійснилось. Коли Ольга здала матуру і стала вчити як практикантка у школі королевої Ядвиги, то скоро запросили її вчити ручних робіт в інституті СС. Василіянок. Тут

вона вже знайшлася віч-на-віч із нашою дітворою і тут уже почала здійснювати улюблену мрію: введення наших узорів у вжиток міста.

У 1893 р. заснувався у Львові Клуб Русинок, перша жіноча організація в столичному місті. Завдання його були подібні до першого жіночого товариства у Станиславові — культ, освітні й харитативні. Мати й дочка Барвінські були між першими членами його. Вже за рік мала відбутись Краєва Вистава. Як дуже хотілось молодій Ользі, щоб на цій виставі виявилась уся краса народніх узорів! Клуб Русинок оголошує заклик до жінок-інтелігенток в усіх повітах Галичини — надсилати зразки вишивок, мережок, частини нар. одягу. З любовію до цієї справи Ольга порядкує взори. І на цій краєвій виставі галицька вишивка вперше виявилась перед світом. На 50 таблицях розгорнено все її багатство — від лемківських гір по долину Збруча. Показано також інші домашні промисли — а зпоміж них плетення мережаних чіпців із долини Дністра, що розв'язали тайну плетіння єгипетських тканин.

Праця в Клубі Русинок розгорталась. Ідуть відчити й аматорські вистави спільно з Т-вом "Бесіда", в яких молода Ольга виступає. З батьками їде до Києва, відвідує могилу Шевченка.

Та вона перш усього педагог. І туди спрямовується її головне зусилля. Коли в 1899 р. засновується перша віділова дівоча школа ім. Шевченка, то між першими вчительками її бачимо молоду Ольгу. А в 1901 р. коли засновується у Львові Т-во "Українська Захоронка", щоб нести поміч дітям у дошкільному віці, то між членками-основницями зустрічаємо її ім'я.

Зрозуміння для народньої вишивки починає зростати. Осип Маковей оголошує заклик до жіноцтва, щоб прикрашували

свій одяг вишивками. Назріває потреба оснувати кооп. "Труд" у 1901 р. У гурті громадян, що дали ініціативу, бачимо Ольгу Бачинську. Її вказівки і тут дали напрям праці, бо йшло не тільки про народне мистецтво, але ця економічна станиця мала виховні завдання. Та вже чисто виховні завдання має Т-во Вакаційних Осель, що постало у 1904 р. Знов бачимо поміж гуртом педагогів-основників Ольгу Бачинську. Стрічаючись весь час із вбогою міською дітьорою, що в літі пропадала на вулиці, цей гурт задумав відкрити їй можливість вакаційного відпочинку. Фінансовий початок дав митрополит Шептицький, який пожертвував зразу 2,000 корон і право користати з приміщень маєтку Миловання, де була рільнича школа. З того року около 200 дітей рік-річно виїздило на літній відпочинок. Ольга Бачинська стала головою того товариства і провадила його довгі роки враз із гуртом відданих працівників. "Матірью львівської дітвори" названо її за те.

У тому ж році постає нова жіноча організація у Львові — Марійська Дружина. Вона мала на меті плекання релігійного життя і несення помічі вбогим і хворим. Знов бачимо Ольгу Бачинську між основницями, а вкортці стає вона й головою Марійської Дружини, яку провадить довгі роки. Члени цієї організації стали опорою для Т-ва Вакаційних Осель.

У цьому часі розквітає також її особисте щастя: Ольга Барвінська зустрічає інж. Бачинського і знаходить у ньому вірного дружину, з яким прожила довгі роки подружнього життя. Незабаром народилась їм дочка і материнство завершує її суцільну істоту. Дбайливе виховання дочки знов стало завданням, що ним перейнялась молода мати.

Ольга Бачинська увійшла в громадське життя в часі його починів. У Клюбі Русинок обмірковувались потреби. Спільно з іншими гуртами творились нові організації. І при всіх починах, що торкались близьких

їй ділянок, бачимо Ольгу Бачинську — при розбудові релігійного життя, виховних завдань та народного мистецтва. Довгих 50 літ прожила вона у Львові і в цьому часі вона розворушила сумління й підготувала ґрунт.

У громадській праці присвічував їй усе приклад її батька. Оцей невтомний працівник, що звязав галицьку Україну з придніпрянською, що поклав основи нашого культурного життя в Галичині, навчив її відгукуватись на актуальні потреби.

Коли в 20-тих роках наша дітвора почала виїздити на пластотві табори, коли в тому ж часі постала кооп. "Українське Народне Мистецтво", коли в 30-тих роках постала організація українок-католичок, тоді мало

хто подумав про те, хто поклав основи до такої роботи. Бо її скромна постать все стояла в тіні. Вона й тоді далі провадила розпочаті ділянки і до вибуху другої світової війни всі пам'ятають її високу рухливу постать, все ще при громадській праці.

А тепер, у день її 80-их народин, вона повернулася до свого раннього захоплення.

Не маючи змоги працювати громадськи чи зарірково, вона вишиває. Любуючись узорами сягають її думки у давне минуле і проходять увесь цей важкий громадський шлях, що за нею.

А українське жіноцтво з радістю вітає оцю нашу піонерку у день її ювілею.

Ірина Домбчевська

У великої вчительки

З віддалі часу багато пережитих подій і знайомих осіб стає в думках перед очима. Щораз частіше виринають вони, немов пригадуються, щоб їх згадати, щоб їх поставити перед очі сучасним. Це постаті тих, що колись кристалізували душі, серця, почування молоді — це наші вчителі на Україні.

Недавно тому побувала я в Торонті. Це й привело мене до давньої моєї вчительки Ольги з Барвінських Бачинської. Лагідний усміх і приятний блиск очей з-поза окулярів широко привітав мене, а довкруги дещо згорбленої високої постаті замайорили пишні, різномодні взори вишивок, бо пані Ольга все вірна своєму давньому, молодечому замилюванню і вишиває, мережає полотна а з тим і мережає давне минуле.

І поплила розмова — коли це було? Давно, дуже давно, коли горстка українських патріотів-фанатиків узялась за велике діло — створити, з нічого створити українську дівочу школу. Хотілось, щоб наші дівчата не поневірялись по чужих школах. З нічого постала ця перша кляса виділова, першої дівочої школи у Львові "Русь-

кого Товариства Педагогічного" Але хоч ця школа постала "з нічого", то вчили в ній самі "великі" — дир. Харкевич, професорі Білецький, Роздольський, Галушинський, Студинський, Огоновський, Боберський, Копач і вчительки Білецька, Паньківська, Бачинська. Всі вони безкорисно кляли підвалини під велику будівлю, що пізніш розвинулась у "Рідну Школу" і своєю сіткою обхопила цілий край і стільки національної свідомости угрунтувала у своїх учнів і в народі.

Пригадуються ті перші вчителі, що твердою рукою держали карність, а батьківською рукою гладили по голові, коли хотіли нагородити за добрі успіхи в науці чи піддержати ученицю в якомусь особистому горю. Знов виринає передо мною постать Ольги Бачинської, як вона спішить вулицею до школи. В літі на ній усе полотняне, вишиване вбрання — тоді, коли про народно вишивку на міському одязі ще ніхто не думав. Бачу її потім у клясі поміж лавками, чую як пояснює нові математичні правила. Ох, а моя домашня задача має стільки червонил! Дарма, тре-

У ряді ювілеїв

Знов завершується 25 літ праці одному гуртові жінок, що щиро й жертвенно провів цей час серед української громади Філадельфії. Це є Т-во Українсько-Американських Горожанок — 41 Відділ США.

Воно зорганізувалось у 1929 році як самостійне жіноче товариство. Учасницями перших сходин було вісім жінок, що з них ще дві є сьогодні при праці — Софія Стрижак і Анна Дубас. Членів прибувало і Т-во У. А. Горожанок скоро вибилось на видне місце. Улаштувано різні імпрези, що все були успішні та збільшували касу товариства. Зразу праця товариства була звернена на піддержку Дому У. А. Горожан, в який вони вложили багато праці і гроша. Як дбайливі господині, вони постарались за внутрішнє улаштування кімнат, сцени, кухонного приладдя, посуду і багато інших річей. Ще й досі куртина на сцені носить ім'я товариства і хоч уже вимагає обнови, проте залишили її, щоб свідчила про співпрацю жінок

Та дуже скоро У. А. Горожан-

ба було краще попрацювати! Але як радісно мені, що в переповненій шкільній залі в день свята св. Миколая її руки подали мені невеликий пакуночок, а веселий голос сказав: — Там є щось таке, що ти втішишся! І справді — Божий дар педагога підшепнув їй, що саме треба дитині дати, щоб її гаряче бажання задоволити.

Такими бачу наших тодішніх учителів. Такою згадую світлу постать тієї, що формувала мою свідомість і волю. Я знаю, що її громадські заслуги ще більші, що вона працювала невтомно як опікунка Дівочого Інституту, в кооп. "Труд", в Т-ві "Українська Захоронка", в Марійській Дружині. Та здається — найбільшою винагородою в день її ювілею буде вдячність її учениць, що до старости літ памятають її благодійний вплив на молоді душі.

Іванна Левицька

ки враз з своїм зростом поширили свою працю і на інші ділянки. От виринула потреба піддержки вечірної школи, на яку Горожанки дають \$100.00, що на ці часи була велика сума, а в слід за цим пішли пожертви на інші народні потреби тут в Америці і в краю. Це були в краю: Рідна Школа, Просвіта, Політичні Вязні, Союз Українок, Жіноча Доля; а в Америці: Школи, Сиротинець, політичні акції і різні збірки, які йшли безнастанно.

Т-во Горожанок увійшло в вир діяльності філадельфійської громади, як життєздатний його член і точно виконувало частину, яка йому припадала. Не було ніодного загальногромадського Комітету — а було їх багато — де Т-во Горожанок не було б заступлене, даючи піддержку фінансову і фізичну. До речі — при кожній маніфестації, походах, вічах можна було побачити Горожанок, зайнятих працею, бо громада філадельфійська знала патріотизм і відповідальність членок Т-ва У. А. Горожанок і тому до них звертались.

У 1933 р. Горожанки (так їх коротко називали) стали членом Союзу Українок Америки. Це був перший жіночий гурт у Філадельфії, що приєднався до сімї зорганізованого жіноцтва і за його прикладом пішли інші жіночі товариства. Т-во У. А. Горожанок стало 41 Відділом США та не закинуло давньої назви, бо й на неї горді були його членки. Тепер дещо змінились завдання товариства, бо стали діяти спільно з Відділами за вказівками Централі. Та це лиш збагатило працю У. А. Горожанок. Своєю активністю та послідовністю вони причинились до розросту США.

Т-во вело рівнож культурноосвітню працю. На сходинах відбувались відчити на різні теми: з ділянки медицини давали наші лікарі, господарські — д-р Галан, а дальше з історії України і літератури, які виготовляла О. Штогрин. Улаштувано

Дні Матері, Свят-вечорі, Свячене, а також окремі вечірки в честь наших письменниць і визначних жінок.

Підчас війни Т-во Горожанок, 41 Відділ США давав піддержку Державній Організації (USO), Червоному Хрестові, Клубові Воєнних Матерей, перевело продаж державних бондів.

Після війни з хвилино створення ЗУАДКомітету Т-во Горожанок було постійним його членом і жертводавцем. Більш як \$1.000.00 передано туди з каси, але й багато виконано фізичної праці. У 1947 році, коли створено особний комітет для пакування речей і поживи, які висилано до таборів, то в нім працювали з жінок майже самі Горожанки.

Від самого початку існування Горожанки переводили коляду, яку всю передавали на народні цілі, куди була найбільша потреба, а в останніх роках, згідно з громадським зазивом, віддавали на Допомогову Акцію ЗУАДК-у.

Складав жертви 41 Відділ США і на УКК, якого є членом і Централі і місцевої Філії, висилав своїх делегаток на кожний Зїзд УКК.

Ювілей 41 Відділу зібрав численну громаду членок і гостей. Прибула голова Централі США п. Олена Лотоцька, а також представники загальногромадських організацій. Голова 41 Відділу п. Олена Штогрин розгорнула перед присутніми картину праці товариства, а довголітня секретарка Відділу п. Тетяна Костик подала перегляд його господарки. Господарський огляд подаємо на іншому місці.

Щиро й радісно зустрівся цей невеликий гурт у 25-ліття. Вже прорідились його ряди, вже немає такої кількості працівниць, як було давніш. Та ті, що zostались при праці, виконують її з такою жертвенністю, з таким же запалом, як і давніше. До кінця своїх днів не зійдуть із раз обраного шляху.

Учасниця ювілею

На закінчення обіздки

Закінчивши свою обіздку по Відділах СУА, п. Ірина Павликовська прислала з Канади листа для Гол. Управи на руки голови СУА п. Олени Лотоцької:

Дорогі Пані!

По п'яти місяцях побуту і співпраці з Вами залишаю гостинну Америку. Щиро вдячна Вам за Ваші запитання та допомогу в улаштуванні моїх доповідей. Зокрема бажаю подякувати Гол. Управі, Окр. Раді СУА у Філадельфії та Окружній Раді СУА у Українському Золотому Хрестові в Нью Йорку та Відділам СУА в Брукліні, Дітройті, Клівленді, Милвокі, Трентоні, Честері, Шикаго й Філадельфії та Комітетові Злучених Жіночих Організацій у Дітройті та Комітетові „Мати й Дитина” в Лорейні, що зайнялись улаштуванням доповідей та зустріччю з громадянством у тих місцевостях. Ваша увага та сердечний відрух українського громадянства уможливили Вам зорганізувати постійну опіку — патронати над садками й школами і кількома сотнями дітей залишенців. Це злучило Союз Українок Америки із Обеднанням Українських Жінок у Німеччині у тривкий зв'язок праці.

Радію дуже, що хоч на короткий час, могла я бути свідком зросту Вашої організації за останні роки. Зріст Відділів, поглиблення праці, поширення Вашого журналу та вкінці придбання репрезентаційного дому СУА — це ті великі кроки у Вашій внутрішній праці. Враз із тим зросло значення Вашої організації у зв'язках і співпраці з американськими організаціями. Радію цими Вашими успіхами і бажаю якнайуспішніше перевести Ваші чергові завдання на цей рік. Піддержати виїзд п. голови Олени Лотоцької на міжнародний конгрес у Гелсінкі і величаво відсвяткувати 70-ліття зорганізованого життя української жінки.

Нехай щастить Вам і на будуче!

Ваша

Ірина Павликовська

Що є в дитячих садках?

Ось як описує приміщення садку в Регенсбурзі делегатка Централі ОУЖ, що поїхала відвідати його:

„Приміщення садку це є кімнатка в дерев'яному барачі, в 24 кв. м., на два вікна. Меблі: звичайний голий стіл для дорослих і дві-три таборові, довгі лави, абсолютно не пристосовані для дошкільного віку. Щоб видряпатись на них, дитині треба витратити багато зусилля. У кути залізна піч, на стінах, помальованих зеленою фарбою, висять: образ Божої Матері, портрети Т. Шевченка і Т. Чупринки, прибрані українськими рушничками”

Багато говорить нам цей скупий опис. Ми знаємо його з власного спомину, цю таборську дійсність. Тому продумуємо, чи не слід би подумати над устаткуванням садків?

Діти вже мають науку і доживу. А тепер треба б дати ще відповідне устаткування садкам — столики й стільчики, умивальню, забавки. Для цілоти нашої праці це конечне.

Комітет „Мати й Дитина”

ГОЛОВА СУА ВІДЛЕТІЛА ДО ГЕЛСІНКИ

Дня 5. червня у складі делегації Національної Ради Жінок Америки відлетіла з леговища в Нью Йорку п. Олена Лотоцька, до Гелсінкі. Провожали її в дорогу членки Гол. Управи — пп. Катерина Пелешок, Іванна Бенцаль і Марія Марусевич.

На конгресі Міжнародної Жіночої Ради п. Олена Лотоцька репрезентує Америку в комісії переселення. Там пропонує вона свою працю п. н. „Українська еміграція” з особливим натиском на залишенців в Європі.

У Централі заступає голову СУА перша містоголова п. Стефанія Пушкар. Канцелярія Централі чинна у звичайних урядових годинах.

НОВІ ВИДАННЯ

Софія Тобілевич: Рідні гості. Видавництво „Червона Калина”, Нью Йорк 1954. Вступне слово д-ра Н. Гірняка. Ст. 48. Ціна 50 ц.

Цей спогад був друкований уперше у Львові 1920, як перший випуск в-ва „Червона Калина”, а тепер у 40-ліття виступу УСС появляється вдруге. У цьому невеличкому нарисі авторка розказує про свою зустріч та зустріч цілого Правобережжя з частиною УСС, що перейшла країною пам'ятної весни 1918 р.

Широким оповідним стилем описує вона хутір Тобілевичів та довколишні села. Якесь чуже військо розтаборилось в околиці і дивні чутки ходять про них. Вони говорять „по нашому”, кажуть селяни і не грабують... Згодом приходить група старшин відвідати хутір і поклонитись тіні славного драматурга. І ось вияснилось усе: це наші рідні брати, століттями відділені від нас! Нав'язуються дружні взаємини між стрільцями й хутором, не раз до білого ранку розказує їм Софія Віталівна зі свого багатого життя.

Та материнським оком вона й слідкує за їх поставою в селі. Приходить на їх театральні вистави, чує про їх зустрічі з сільськими дітьми, про лікувальні заходи у селі. Село приходить до рівноваги по струсах революції. Вони дають йому розвагу, вчать і лікують — заходи, яких ніколи не відчуло українське село. І великим гуртом відвідують могилу на сільському цвинтарі, де під великим дубовим хрестом лежав Іван Тобілевич. Востанне полились звуки нашого національного гімну з молодих грудей на пошану того, що творив український театр.

Гостями, та все ж „рідними“, назвала УСС-ів Софія Тобілевич. Тому один із них, др. Никифор Гірняк, додав жмут спогадів про неї, немов китицю квітів на її свіжу могилу.

UKRAINIAN WOMAN

OUR ENGLISH COLUMN

THE WOMAN'S WORK IN SOVIET UKRAINE

An excerpt from the brief for the committee on the work of women, read at Conference of the International Council of Women, at Helsinki, Finland.

In 1920, at the beginning of the bolshevik government, the toiling had been proclaimed as a duty binding for all. For some tasks (like labor in the kolkhozes), a mobilization of women of 16-45 years of age has been instituted. In 1922 this act was repealed. The woman was then permitted to remain at home, to take care of the household and to rear the children.

But the woman did not return home. The young ones yearned for education and they filled the vocational schools and colleges, but a married woman was hindered by the living conditions from doing so.

The wage situation in USSR is such that one person's wages cannot support a family. There is a constant lack of goods, at once with the high cost of living. This problem has been often dwelt upon by western writers, but let us characterize in brief these economic conditions.

The prices for food products are being set by the bolshevik government. It imposes on the products indirect taxes which bring large proceeds. For example the government pays 6 kopeks for 1 kg. of rye, but 1 kg. of rye bread is being sold for 2.70 rubles.

A "food basket", needed for one person, as compared with his wages, costs: a worker in USSR 79.4%; a worker in Sweden 7%; a worker in U.S. 6.40%.

This shows why the wife has been forced to go to work along with her husband in order to support the family. The govern-

ment regulations also contributed to this situation. Up to 1935 there was a rule in USSR that an adult gainfully not employed, could receive only a daily ration of 200 gr. bread, so as to show that those not working are cast aside.

Hence the woman has always been forced to work outside her home. She has been working before she was married as well as after she was married and had children to care for. This pertained to all homekeepers, and especially to peasant women whose farms were collectivized.

In 1924 the urban population of Ukraine amounted to 18.5%, in 1934 — 23% and in 1939 — 35%. These figures show the unusual trend of the village populace to the cities, which shifting was accelerated by collectivization, since, as it is known, it was not effected voluntarily. The Soviet government used force even venturing a fraudulently made famine which cost Ukraine over 7,000,000 lives, men, women and children. At that time also very many farmers left their villages fleeing to cities in search of food. Among the displaced persons were men, but women, too, were trying to find a shelter in town while accepting any work available.

According to official statistics the employment of women in Ukraine was as follows:

In 1935 in mining and quarrying the percentage of women workers was 25.8%; in iron ore work 21.4%; in metallurgical manufacturing 21.3%.

The statistics of manufacturing cooperation show the extent to which the woman has penetrated the economic life of Soviet Ukraine. In 1937 the women repre-

sented 45.4% of the membership of 306,000 persons of the industrial cooperative shops.

The American correspondents visiting Ukraine are noting the employment of women in various unusual for them professions like in construction of buildings and roads.

The substance of the above account is that the woman in Soviet Ukraine is bound to work to support the family and that she is being given heavy men's tasks, too often detrimental to her physique.

Olena Trofimowska.

A UKRAINIAN WOMAN IN THE UKRAINIAN NATIONAL RADA

The third session of the Ukrainian National Rada (Council), the Ukrainian governmental center in exile (in Western Europe) was held on March 3 last. The Ukrainian Democratic Alliance designated Mrs. Barbara Lukianovich as one of its representatives in the Ukrainian National Rada.

She is not the first Ukrainian parliamentarian, since there had been eleven women members in the Ukrainian Central Rada (parliament) in Kiev in 1917—1918.

ЗБІРНИКИ ДЛЯ ДОШКІЛЛЯ ТА ПЕРШИХ КЛАС ШКОЛИ

Весна	50 ц.
Літо	70 ц.
Осінь	70 ц.
Зима	50 ц.

Казки, віршики, інсценівки, гри
упорядкувала Марія Юркевич

Замовляти в ЦЕНТРАЛІ СУА

KOLKHOZNITSA MARIA

(A picture of real Soviet life)

I skimmed an issue of bolshevik daily "Pravda" of November 20, 1953. There was a photo of a middle-aged woman. She looked tired, her face wrinkled, with a cheap kerchief over her head, in an odd half-military blouse she appeared sorrowful and downcast. The caption said: Stakhanovka Maria Khudoley. I gazed at this "stakhanovka" for a while, for she reminded me of a real story, lived through in my native village when I had been "enjoying the allurements of free Soviet life." Working for the village council, I was transcribing its minutes in order to make some money so I could go to town to study.

One day a commotion set on foot in the village. An order came from the district center to select a stakhanovka from our village who had gathered from one acre 500 centals of sugar beet. The president of the council was disturbed and worried since there wasn't in the whole region a woman who could be able to obtain even half of such a crop and thus 500 centals appeared too overreaching. Still the party's order had to be obeyed, or else if such a stakhanovka should not be created, one may easily find oneself in Siberia.

The village council were discussing and considering this problem until they arrived at the conclusion: We shall make Maria Mashchenko a stakhanovka. She will fit best, principally because she knows how to keep silent. Time came when the village council is to weigh anew the sugar beets. The women had dug some 160-180 centals from one acre. Where could they get 500 centals? They had no choice but to add to Maria's crop the yields of two more kolkhoznitsas thus making the amount of 525 centals. Excellent! Subsequently Maria was given a Turkish kerchief as a reward for stakhanovite toil, and advised that she is going to visit kolkhozes and make speeches on how she, thanks to the bolshevik

party and authorities, had achieved such a crop — 500 centals of beets from an acre. Silently she accepted the order — since no one may decline. She squirmed painfully, instead of manifesting her joy over the distinction — for it was she who was supposed to whip up her sister kolkhoznitsas into ever worse slave labor. The party men took her on a trip to kolkhozes in the region, always under protection of party "custodians." She made the speeches assigned her. Often she turned pale from inner anguish when she noticed ironical faces of the peasants, who thought she was chosen a stakhanovka for being subservient to authorities, but her every word being a lie, for who may believe her story, of securing a yield of 500 centals from one acre.

Finally came the culmination of this dramatic journey. She was told to appear and to speak before the kolkhozniks of her own village. She had to come before her relatives, friends, witnesses of her honest and arduous life since her childhood, to appear in a role of an adulator to the abhorrent regime. It is beyond my strength — she thought. Kolkhozniks, men and women, gathered in the hall. All turned their eyes toward her in expectation of her address. But Maria remained on the platform, paled and silent. Be brave, Maria, speak up, the people are waiting, the party man was emboldening her.

Maria began like an automat. Comrades, thanks to the party and authorities I have gathered 500 centals of beets . . . Here her voice broke down. The party men applauded. The peasants stood motionlessly. Maria looked as though she was seeking some assistance. Biting her lips, she suddenly tore off her kerchief and threw it into the face of the chairman of the village council, and with tears flowing down her cheeks she turned to the audience: "Don't look so at me! I didn't mean to die!" Then she

UKRAINIAN EASTER BABKA

(Sweet Egg Bread)

At the request of one of our subscribers we give the following recipe:

- 2 oz. fresh yeast (or 2 pkgs. powdered yeast)
- 1 tsp. sugar
- ½ C. milk
- 2 T. flour
- 10 egg yolks
- ½ C. sugar
- ½ C. milk
- 4 C. unsifted flour
- 1 tsp. vanilla
- 1 tsp. salt
- ¼ lb. butter
- grated rind 1 lemon
- 1 cup seedless raisins

If powdered yeast is used prepare yeast as directed on package. Combine flour, sugar and yeast in warm milk. Leave in warm place to rise. Beat yolks of eggs, add sugar beating to blend. Stir in yeast mixture, flour, salt, vanilla, warm milk and melted but not hot butter. Leave in warm place to rise until twice the bulk. Knead dough 20-30 minutes adding raisins and lemon rind while kneading. Shape in loaf, place in well-greased long loaf pan or divide in half and place in two well-greased bread pans. Again place in warm place to rise until increased in bulk 50 per cent.

Bake at 300° for 40 minutes then decrease heat to 275° for 20 more minutes.

Is life so dear or peace so sweet as to be purchased at the price of chains and slavery. Forbid it, Almighty God! I know not what course others may take; but as for me, give me liberty, or give me death!

Patrick Henry.

*

But a bold peasantry, a country's pride,
When once destroy'd, can never be supplied.

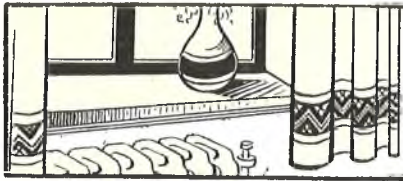
Goldsmith.

dashed from the stand and ran home.

Within a short time Maria left "voluntarily" for the Far East to take part in building a town in the tundra.

M. Ponedilok.

У НАШІЙ ХАТІ

На порозі літа

З іншими почуваннями зустрічає цю пору року молода людина, а з іншими старший чоловік та ще й обтяжений родинними обов'язками. А найбільше уваги вимагає воно від матері й господині.

Бо й справді — що їй тут не чекає? Виїзд дітей на літню або пластову оселю, віднова хати, деякі літні заварювання, відпочинок чоловіка, а вже її власний на останньому місці. Здавалось би у коротких двох чи трьох літніх місяцях не вмістиш того. А все одне воно мусить статись у тому часі, бо все воно для здоров'я та вигоди родини конечно потрібне.

Як тут порадити, щоб на все стало часу та щоб усе без скреготу відбулося? Як кожна складна справа — літній час вимагає пляну. Усе треба розплянувати заздалегідь, щоб якнайкраще його використати.

Найважливіші чинники у цьому плянуванні — це час і гроші. Тому вже від тепер обдумати — розподіл часу. Ми вже знаємо, на який час припадають дитячі виїзди, коли дістає відпустку чоловік, а коли в нашому "офісі" чи фабриці дають відпустки. Нераз це вимагає дуже складного обчислення, щоб усе збігалось як слід, щоб діти не застали порожньої хати, або паперування кімнати припало на той час, коли діти вдома. У тому допоможе нам календар і олівець. Коли вже ніяк не можна оминати таких розбіжностей, тоді треба знайти раду й на те. Наприклад — чоловік має відпустку аж восени й не може допомогти при віднові хати, тоді треба попротати до того нашого свояка,

обіцявши, що йому теж допоможемо.

Також наш літній бюджет — це важна справа. Виїзди та віднова хати — це більші видатки, що підривають наші сили. Коли ми не заощадили на те раніш, тоді не обженемось нормальним доходом. А щоб воно вийшло як слід, то знов нам треба з олівцем у руці зладити наш літній бюджет.

Не лякаймося цього слова! Бюджет — це такий же плян, як і часовий розподіл. Коли обмірковуємо час наших літніх зайнять, то треба обчислити також і кошти.

Знову: виїзд дітей на першому місці. До цього ще й виряд їх — міцні черевики, купальні костюми, шорти, відповідне білля, наплечник, коци, валізка. Це конечно і для літнього побуту дитини воно мусить бути. Так само, як мусить дитина вихати на літню оселю, щоб набрати сили і снаги до дальшого розвою. Це правда, що воно коштує. Але чи має оправдання батько, що відповів на питання — чому не вислав дітей на оселю, що тільки що купив хату й через те не має на те грошей? Мабуть кожен бачить схиблене ставлення справи. Яка користь із тієї хати, коли в ній житимуть бліді, кволі діти, що й не зуміють як слід користуватись нею?

Дальше йде кошт віднови хати. Ми вже намітили собі, що саме думаємо помалувати чи попаперувати. Обчислити кошт знаряддя і роботи. Переговорити з ким треба, закупити що потрібно і приготувати, щоб уже чекало на нас. В останній хвилині купуємо щобудь і переплачуємо.

Виїзд чоловіка і наш власний теж вимагає пляну. Чи в нашій і чоловіка гардеробі є все потрібне на літо? Якщо їдемо над море, то нам потрібно шортів, пляжових черевиків, купального простирала, та інших пляжових дрібниць. А коли їдемо в гори, тоді треба взяти міцні черевики та нагортки на вечір. Перегляньмо наші валізи, щоб охайно виглядали та мали цілі ручки й замки.

Та серце господині памятає про ще одну частину літньої роботи, що для харчування сім'ї необхідна. Це заварювання. Ця частина може й найменш коштовна та забирає багато часу й уваги. Та добра господиня не може обійтись без заварених компотів із грушок і бросквинь, без заварених і насолених помідорів, а дехто таки й дозволить собі на старокраєву "конфітуру". І справді, як легко тоді зимою витягнути лакоминку, відкривши слоїк, або як смакує борщ, заправлений доморобним помідоровим повидом!!

На цьому скінчився б перелік літніх наших зайнять. Здавалось би — вони незначні, а всеж таки вимагають всієї нашої уваги, коли наше літо має бути вповні використане.

Зірка.

ПОЛЕКШІ ДЛЯ ВЕЛИКИХ РОДИН

Місто Інсбрук в Австрії завело обнижку оплат світла й газу для родин із чотирма дітьми.

ЖІНКИ ВЕДУТЬ ГОСПОДАРСТВА

У Зах. Німеччині около 250 тисяч сільських господарств ведуть жінки, що їх чоловіки померли чи не повернулись із війни. Одна пята частина тих господинь переступила вже 65 літ.

Проблема надмірної ваги

Довголітні дослідження та статистики багатьох вчених вказують, що надмірна вага шкідлива для організму; вона становить підложжя для цілого ряду недуг, як: недуги серця та кровоносних судин, нирок, шлунка, цукриці, болів та заворотів голови, безсонности, болів у суглобах, шкірних недуг, пропуклини, жиляків, ненормальної менструації та неплідности.

Причиною смерті бувають звичайно недуги серця та кровоносних судин, нирок та цукриця.

Статистика вказує, що також нещасні випадки трапляються частіше товстим людям з огляду на обмежену швидкість їх рухів. Та й число самоубивств серед них вище, — всупереч загальній думці, що товсті — це життєрадісні люди.

Причини:

Чимало людей старається висвітлити свою надмірну вагу поганою функцією внутрішніх залоз. Та хоч недуги внутрішніх залоз, сполучені з надмірною продукцією підшкірного товщю безсумнівно існують, — вони на ділі дуже рідко трапляються. Без конкретних, клінічно-лабораторійних даних діагноза поганої функції залоз не має підстав.

Людина, що їсть більше, ніж її організм потребує, дослівно „товстіє”, бо ця надпрограмова їжа не збільшує маси, ні сили її м'язів, — а перемінюється у товщ.

Густо-часто чуємо закид: „вона їсть багато більше, ніж я, — а худа як щипка!” Це правда! Та в відповіді подам лиш аналогію: так як авта різного виробу зуживають різну кількість бензини, щоб переїхати ту саму кількість миль, — так і люди, серед яких не знайдете двоє однакових, — потребують різних кількостей калорій для правильного виконання функцій свого життя! Молодий чоловік, 6 футів висоти, 82 кг. (180 фунтів) ваги,

виконуючи важку фізичну роботу у холодному підсонні, видаючи денно велику кількість енергії, може споживати величезні кількості їжі, все таки задержуючи відповідну, постійну вагу. 72-річна жінка, 5 футів висоти, що живе спокійним життям, потовстіє швидко, якщо переступить дозволена їй границю — 1200 калорій денно. У її випадку не можна сказати, що вона товстіє, бо „обідається”! Вона лиш їсть більше, ніж її будова, роки та спосіб життя на це дозволяють.

Різниця у виборі їжі та домашні звичаї дуже важливі. Рідня, що починає обід прозорою, а не густою, сметаною підправленою зупою, — а солодкі, повні товщю тісточки заступає овочами, — не буде мати клопоту з надмірно товстими дітьми. А треба знати, що ця проблема дуже важлива і в дітей, та що ніколи не є зарано слідкувати за дієтою дитини.

Загальні вказівки: Щоб зберегти відповідну, ідеальну вагу, треба задержати рівновагу поміж спожитими калоріями та відданою енергією; іншими словами кількість спожитої їжі мусить рівнятися кількості енергії, яку віддаємо при праці, ході, фізичних вправах.

Та треба знати, що лиш незвичайно важкі, довготривалі вправи дозволять втратити де-що на вазі. При тому слід додати, що фізичні вправи, що у молодих людей та у споуді з дієтою мають безумовну вартість, — вони переважно недостаточні, а навіть, для великого числа людей небезпечні. Це саме треба сказати про численні, так дуже популярні ліки, масяжі, купелі, та інші „чудові” способи.

Важливими факторами у поборюванні надмірної ваги є:

1. Мала кількість калорій у їжі (залежна від теперішньої ваги, побажаної ваги, способу життя, загального здоров'я і т. п.).

2. Достаточна кількість біл-

ка у дієті (у виді худого мяса, яєць, молока, сира).

3. Мала кількість вуглеводнів (солодощі, тісто, хліб, тощо).

4. Дуже мала кількість товщю, — та

5. Заспокоєння голоду нешкідливими складниками, як ярина та овочі.

Задержання ідеальної, здорової ваги, це проблема, що вимагає повного розуміння, послідовности та витривалости; це лікування, ведене нами, у нашій хаті, при нашому столі.

Д-р Надія Сороківська

ВИСТАВКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО МИСТЕЦТВА В КЕНТОН, ОГАЙО

Народне мистецтво пробиває собі дорогу і в відлеглій місцевості ЗДА. У будинку Y.W.C.A. в Кентоні влаштовано заходами місцевої української громади виставку, якої організатором був Зиновій М. Томків. Експонати на виставку доставили Філія СУА в Дітройті, кооп. „Базар” із Філадельфії та українки із Клівленду. Виставку відкрила директорка Y.W.C.A. Місцева преса помістила з того приводу кілька статей, а комітет видрукував інформативні летючки англійською мовою.

Гостей інформували молоді дівчата в народньому вбранні. Окрім того допомагала в інформуванні голова Злучених Жіночих Організацій м. Дітройту, п. Козаченко, що привезла експонати Філії СУА і провела на виставці кілька днів.

Під час виставки відбулась конвенція Y.W.C.A. стейту Огайо, яка запросила виставковий комітет виступити з програмою перед учасниками.

ПОМСТА ШВАЙЦАРОК

Швайцарські жіночі організації вдали тепер поштову марку, на якій представлена жіноча головка з зав'язаними устами. Це символ швайцарської жінки, якій не хочуть дати права голосування.

Українська вишивка

ВИШИВАНА СУКОНКА

Літньою порою стараємось зодягнутись у вишиване вбрання. Воно прегарно виглядає на ясному полотні чи батисті, а навіть на легкому шовку!

Ось зразок вишиваної, полотняної суконки, кремової краски. Просто скроєний ста-

нок із короткими рукавами й коміром-стоячком. Дзвонова спідниця.

Вишивка розміщена головно на подолі спідниці. Вузькі мотиви знаходяться на стоячку, поясі і рукавах суконки.

ВИШИВАНІ БЛЮЗКИ

З НАЙЛОНУ Й БАТИСТУ
знайдете на кожну величину

в КООПЕРАТИВІ „БАЗАР“

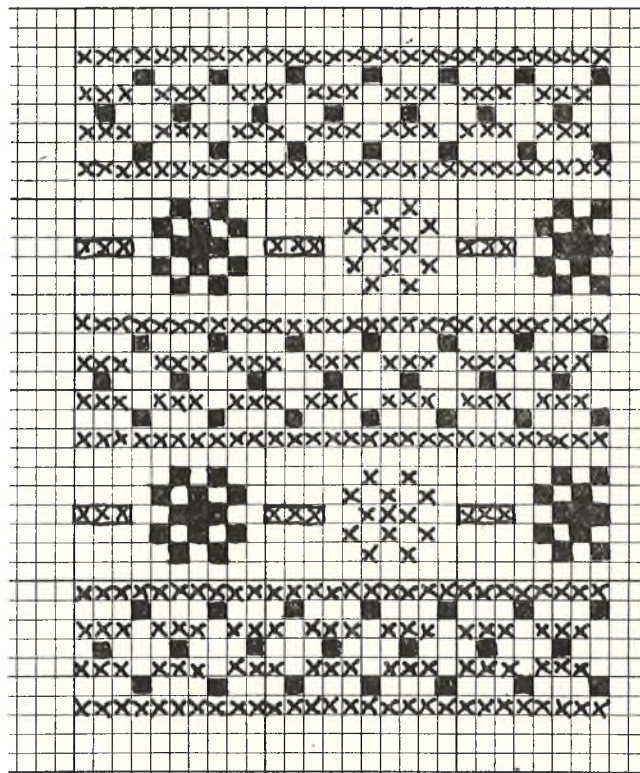
822-823 N. Franklin St.

Philadelphia 23, Pa.

Взір до суконки

Подаємо поруч взір, що годиться на прикрасу такої суконки. Краски: чорна, помідорова ч. 947.

До вишивання можна використати також волинський взір із ч. 6, 1953 або взір ч. 2 із таблиці взорів ч. 2 у ч. 4, 1954.

Юшка цитринова

Потрібно на 4—6 осіб:

- ½ ф. городини
- ½ ф. телячих костей
- 1½ л. води
- 1 ложка муки
- ½ склянки води
- 1 склянка квасної сметани
- 2 цитрини — сок
- ½ цитрини — шкірка
- 4 ложки рижу
- 1 ложечка води
- 1 ложечка масла

Зварити вивар із костей і городини. Розколоти муку у воді, влити на проціджений вивар і раз заварити. Додати сметану, сок із цитрини (висмакувати, щоб було відповідно квасне, як хто любить), цитринову шкірку, сіль. Добре вимішати.

Окремо зварити риж до юшки. Обмити риж гарячою водою, заварити склянку води і вкинути туди обмитий риж. Раз замішати. Нехай покипить 10-15 хвилин. Відцідити, дати в риночку дві-три ложки води і ложечку масла, всипати риж, посолити, прикрити і варити на дуже легкому вогні, аж змякне. Подавати до юшки.

Різотто з телятини

Потрібно на 4—6 осіб:

- 1 ф. телятини
- 1 велика цибуля
- 1 морква
- 1 біло салерн
- 1 мала пушка горошку
- 1 ложка товщу
- 4 ложки рижу

Покришити цибулю і підсмажити ясно на товщі. Вкинути добре вижилувану, покраяну в дрібну кістку телятину, і душити під покришкою приблизно годину. Тоді вкинути моркву і салеру, покраяну в кістку, підлити кілька ложок окропу, накрити і душити, не мішати, доки городина не змякне. Окремо зварити сипко риж.

Помити в гарячій воді і кинути на літру киплячої води. Раз помішати і варити на малому вогні. Коли риж уже м'який, але не розварений, відцідити. До мяса з городиною всипати риж і горошок. Легко вимішати, досолити і під покришкою піддушити, щоб риж і горошок сполучився.

Покутські бурячки

Потрібно:

- 1 вязанка бурячків
- 1 цибуля
- 1 ложка оливи
- 1 цитрина (сок)
- 1 зубчик часнику

Зварити бурячки і обібрати. Коли простигнуть, покроїти їх у не дуже тонкі скибки. На оліві засмажити ясно пів цибулі. Вкинути на цибулю бурячки, натиснути цитрини і розтертий часник. Вимішати. Виложити до порцелянової посудини. Хто не любить часнику, може його поминути.

Крем з рабарбару

Потрібно:

- 1 ф. рабарбару
- 1 мішечок желатини
- 3 яйця
- цукру до смаку

Рабарбар сполокати, покроїти тонко, влити дві-три ложки води і варити в парі, щоб змяк. Коли вода виварилась, розтерти все на мармеляду. Желятину розпустити в 2-ох ложках літньої води, вставивши горня з желатиною в посудину з гарячою водою, щоб добре розпустилось. Втерти жовтка з цукром, додати прохолоджену мармеляду з рабарбару, додати розпушену желатину, шкірку з цитрини і бити тріпачкою далі. Коли зачне трохи гуснути, додати вбитий шум і вимішати. Форму вилляти зимною водою, обсіпати цукром, виложити крем і застудити.

Коржик з рабарбару

Потрібно:

- 6 ложок муки
- 3 ложки масла
- 2 твердо зварені жовтка
- 1 ложечка цукру-мучки
- ½ ф. рабарбару

½ ф. цукру

1 помаранча

4 білка

5 ложок цукру-мучки
ванілія

Посікти масло з мукою, додати перетерті жовтка, цукор, заробити добре ножем і злучити тісто разом руками, не виробляючи. Розтачати і спекти тонкий коржик на 300° впродовж 15—20 хвилин. Може бути в прямокутній блясі, тоді його розріжемо вздовж. Коли печемо в круглій блясі, тоді печемо два.

Рабарбар почистити і покроїти на кусники. Помаранчу зварити у воді, зливаючи тричі воду, коли закипить. Коли прохолоне, втерти на терці. Додати до рабарбару, всипаючи цукор і підсмажити до відповідної густоти. Прохолодити й помастити коржик. Прикрити другим і помастити зверху. Білка вбити на тугий шум, додати цукор-мучку і ванілію. Помастити коржик зверху і зрум'янити у печі.

Мігдалове молочко

Потрібно:

- 2 ложки молока
- 1 унція мігдалів
- 1 склянка молока
- цукру до смаку

Змолоти мігдали, зварити їх у молоці добре і лишити, нехай простигне. Тоді розмішати з молоком і цукром до смаку, процідити через ситко і прохолодити в ледничці.

КАЛЕНДАР У ХАРЧУВАННІ

Пам'ятайте, що літньою порою змінився ваш стравопис. Щоб він складався головню з сухого мяса (не п'якнтного), городини й овочів. Оминайте мучних страв!

Є таке повіря, що по овочах не вільно пити води. Мовляв, овочі від того у шлунку набрякають і докучають. У дійсності воно так не є. У зле помитих овочах зостаються бактерії, що через овочевий цукор можуть пошкодити. Тому краще зважати на миття овочів або обирання їх.

Ягоди на зиму

Кругом нас розцвіло все весняним квітом. Приглянувшись ближче, бачимо подекуди вже зелені більші чи менші ягідки. Ось і не спостережemoсь, коли їх сонце розмалює і вони зарум'яніють. І коли всміхнуться до нас на кущиках — так дуже хотілось би їх заховати на різні святкові дні впродовж року. Ці червоні, соковиті, смашні ягоди появляються на короткий час і в стані сирому не можемо їх довго переховати.

Маємо на меті заховати краску, запах, а подекуди й форму кожної ягоди. При цьому треба придержуватись певних засад. Залежно від того, чи приладжуємо галяретку чи заварювання (конфітуру).

Галяретка — це є овочевий сок із додатком води, висмажений до повної густоти. Тут годяться овочі, що мають більшу кількість пектини, бо вона надає галяретці певну тугість. Наприклад — порічки, яблука, виноград, гогодзи. Меншу кількість пектини мають полуниця й вишні. Тому добре сполучити в галяретку два роди ягід, напр. сок із полуниць та невелику кількість порічкового соку. Це дає дуже добру сполуку, бо полуниця не втрачає свого смаку й запаху, а порічковий сок злегка квасний.

Спосіб роботи галяретки нетрудний, але вимагає уваги. Ягоди треба брати злегка недозрілі, бо тоді відсоток пектини в них більший. Залити їх водою, але стільки, щоб покрила ягоди, але вони не пливали в ній. Зварити скоро ягоди. Сок зціджувати повільно і самовільно, не здушуючи. Сок має бути прозорий, не мутний. Цукру дати два або три рази стільки, що соку, залежно від того, який він заквасний. Варити малими кількостями 4—6 склянок нараз. Користуватись досить глибокою й широкою ринкою, щоб скоро парувало та не вибігло. Щоб скоротити час варення, то навіть цукор піддержати перид тим у теплом місці, щоб не було великої різниці у тем-

пературі. Заварити сок 5 хвилин, додати цукор, мішати аж розпуститься, зібрати шум, дальше варити на сильному вогні, не мішаючи, однак не довше, як 15—20 хвилин. У міжчасі взяти малу пробу та застудити у ледничці, чи гарно стужіє. Скорє і коротке варення збереже краску і запах ягід.

Для заливання галяретки вживаємо малих скляночок. Скляночки або слоїчки помити й заварити в воді. Вибрати гарачі на стирочку, висушити в гарячій печі і наливати галяреткою. Уставити в холодне місце і прикрити, нехай прохолоне. Розігріти парафіну на легкому вогні або у гарячій воді (не може бути дуже гаряча, бо не чіпиться берегів слоїка). Коли лиш галяретка прохолоне, залити її тонкою верствою парафіни. На другий день залити ще раз тонкою верствою парафіни кругом берегів слоїка. Обі верстви не повинні бути грубіші за одну восьму цяля (янча). Занадто груба верства відстане від країв. Переховувати у холодному темному місці.

Заварювання (конфітура) — це цілі овочі, насякли цукром, у частинно згаляретизованому соковому (сиропі). При приладжуванні конфітури слід триматись тих самих засад, що при галяретці. Ягоди для конфітури мусять бути першорядної якості, приблизно одної величини, легко недозрілі, ніколи перезрілі. На вогні варити легко й коротко та залишити на якийсь час, щоб насякли цукром. Коли вже звариться, зложити до слоїків та залити парафіною або закрити накривкою з гумкою.

Джем — це овочі цілі або в менших кусниках, завислі в овочевій мармеляді чи галяретці. При цьому можна їх комбінувати, наприклад цілі полуниця в мармеляді з рабарбару. Полуниця має краску й запах, а рабарбар надає квасоти. Найкраще переховувати їх у слої-

ках із гумками, герметично замкнених. Цей спосіб дуже успішний у нашому теплом і вогкому кліматі.

Хоч у торгівлі всі ці вибатурливі речі можна дістати готові, проте кожна господиня знає, які користі має домашнє заварювання.

Галяретка з порічок

Ягоди перебрати й залити водою так, щоб покрила їх. Зварити на скорому вогні. Влити до полотняного мішочка, нехай повільно стікає сок. Не видушувати, бо буде мутний. Переміряти сок, додати на склянку соку — склянку цукру. Варити, збираючи шум. Подесяти хвилинах від заварення зробити пробу, вливаючи ложочку галяретки на порцелянову тарілку і вставити до леднички, нехай застигне. Коли гарно стужіє, галяретка готова.

Варити малими скількостями (4 склянки) та не довше як 20 хвилин. Злити гаряче до гарячих слоїків, прикрити папером, нехай прохолоне. Залити тонкою верствою парафіни, а другого дня повторити ще раз.

Заварювання з полуниць

Потрібно:

1 ф. полуниць

1 ф. цукру

сок із пів цитрини

Полуниця почистити, помити, вибрати гарні і здорові ягоди і уложити одною верствою на полумиску. Посипати половиною цукру і залишити на 12 годин у холодному місці. Другого дня злити сок до решти цукру, заварити, додати сок із цитрини, легко всипати полуниця, заварити раз і зібрати шум. Залишити у порцеляновій або скляній посудині до слудуючого дня. Заварити ще раз і варити на легкому вогні 10—15 хвилин. Поставити нехай прохолоне. Тоді зливати до слоїків, герметично замкнених із гумками або залити парафіною, як описано у статті. Одноразово не заварювати більше як 4 склянки.

ГОДИННИК З ЗОЗУЛЬКОЮ

Висить годинник у нас на стіні,
В ньому зозулька кує все мені,
Все мені пісню співає таку:
„Ку-ку! Ку-ку!“

— Мамо, скажіть про цю
пташку мені,
Як виглядала, яке піря на ній,
Як вона вимовить так у дзюбку
„Ку-ку! Ку-ку!“

Мама про пташку говорять
мені,
Що в Україні, десь там — на
весні
З ранку до ночі кує на дубку
„Ку-ку! Ку-ку!“

Мама про пташку говорять
мені —
Я ж ніби чую в солодкому сні
Голос зозульки в зеленім ліску
„Ку-ку! Ку-ку!“

Висить годинник у нас на стіні,
В ньому зозулька кує все мені,
Відповідь пташці даю я таку:
„Ку-ку! Ку-ку!“

Р. Завадович

ПІВНИКОВА ГОСТИНА

Скликав півник всю родину
На подвіря на гостину.
А мав лиш одно-одненьке
Зерно макове маленьке.

Як отим одним мізерним
Маковим маленьким зерном
Курей стадо погостити, —
Як те зерно поділити?

Щоб не визвати у птиці,
Зависти із-за дрібниці,
Щоб окрушкою зеренця
Не вразити комусь серця,

Щоб усій рідні вгодити
І зернятка не ділити,
На потіху всім гостям, —
Півник зерно дзьобнув сам.

К. Вагилевич

ДЗВІНОЧОК ДЛЯ КОТА

В одній хатинці під лісом жив
старий дідусь. В цій його хати-
ні замножилися миші. І так йо-
му вже надокучили, що він в
одній сусідки випросив kota,
бо годі вже було терпіти.

Тоді миші зібралися на вели-
ку нараду, якби то охоронитися
від kota. Подавали різні спосо-
би, але всі ці поради виявились
до нічого. Врешті одна миша
подала таку думку. — Знаєте,
товаришки, що найкраще буде
причіпити котові дзвінок! Хоч
він потихеньку ходить, всеж
дзвіночок почуємо і заховае-
мось по дірках.

Всі закричали радісно. — Ду-
же добре браво, браво!!!

Одначе тут забрала слово
найстарша миша. Вона ходила
на милицях, бо лапка поломила
їй дві ноги. Вона похвалила цю
думку, але просила зараз таки
вибрати одну, що піде причіпа-
ти котові дзвінок.

Счинився великий крик: кож-
на миша мала причину до від-
мови: та малі, незаосмотрені
діти, та стару, хвору маму, ба
навіть, та що подала проект
відмовилась — що болять її о-
чі, добре не бачить — а крім
цього трясуться її лапки. Тоді
сказала стара миша:

— Коли так — то нехай буде
як бувало! Надійде кіт бу-
демо ховатись, а зловить кот-
ру, то видно була їй призначе-
на така доля! — І так закінчила-
ся нарада.

Переклала з англ. мови
Вірка Барановська
Учениця IV класу.

Літні оселі! Увага!

У збірнику „ЛІТО“
знайдете літні інсценізації!

Ціна 70¢

Замовляти в Централі СУА

ЦІКАВІ РОЗМОВИ

У Лідочки на столику
Щось є... таке цікаве!
Нікому не дозволено
Торкнутися його навіть.

Ні братику Михасику,
Ні котику Мурлиці:
Як хочуть — можуть здалеку
Обоє подивитись.

Бо ж це таке цікаве щось,
Таке... що й не сказати!
Торкнеш його не вмючи —
І може зіпсуватись...

У Лідочки на столику
Маленький телефончик.
Сьогодні треба Лідочці
Порозмовляти конче

З жирафою, що в Африці,
(— Чи їй і досі жарко?)
З лисичками і мавпами
Що в нашій Зоо-парку.

З бабусяю-любусею,
Сказати їй „добридень“,
Спитати, а чи скоро вже
Вона до них приїде?

І з хлопчиком-Івасиком.
Чи він, бува, не хворий?
І з мишкою, що бігала
Учора в коридорі...

І з павучком пузатеньким,
Що у садку, в куточку.
Він теж, мабуть, з Лідусею
Порозмовляти хоче.

Напевне хоче мовить „кр-а-а“!
Велика чорна гава.
Хоч телефон — це тільки гра,
А все ж таки цікаво.

Хоч Лідочка у відповідь
Не чує ані слова,
Сама за всіх балакає,
Нема кінця розмовам.

Діма

Загадка

Без дров і без вогня —
Світить і гріє щодня.

Зірка з неба

Була собі дівчинка — називалася Улянка. Мала вона свої забавочки: лялю Золотоволосу, ведмедика-Бурмила, барвистого сміхунця-Стрибанчика та коника на коліщатках — Вороного.

Золотоволоса вмiла пищати: ААА-аа-аа!

Бурмило вмiв воркотити: Бррр брру — мрруу!

Стрибанчик мав нашиті дзвіночки на барвистій одежі і вони весь час дзвонили: Дзiнь-дзiнь-дзiннiнь!

А Вороний вмiв iржати: I-га-га!

Улянка дуже любила свої забавочки та гарно бавилася з ними. Щодня давала їсти Золотоволосi, Бурмилові та Стрибанчиковi. Садовила їх на маленьких стiльчиках бiля маленького столика та давала молочко і кришки iз тiстечок в малесеньких мисочках, таких, як мамусi наперсток. А Вороному приносила з парку щодня свiжої травички, бо він найбільше любив траву. Забавки їли чемно, а коли зїли, дякували Улянцi, як хто вмiв:

Золотоволоса пищала: Ааа-а . . . аааа!

Бурмило воркотiв: Брр-брру-мрррру!

Стрибанчик дзвонив: Дзiнь-дзiнь-дзiннiнь!

Вороний iржав на весь гoлoс: I-гага!

А вечером, коли вже зайшло сонце, Улянка ставила всі свої забавки рядочком, сама ставала навколiшки перед святим образочком та молилася, а забавки нiби також молилися разом iз нею. А потiм клала Золотоволосу, Бурмила та Стрибанчика до мальованого вiзочка, накривала добре рожевим накривальцем, а Вороного клала в корюбку, вистелену ватою. Годi всі забавки казали Улянцi "добранiч" — як хто вмiв:

А-ааа-аа!

— Брру-бррр-мррру!

Дзiнь-дзiнь, дзiннiнь!

— I-га-гааа!

А тодi й Улянка йшла спати,

і забавки спали, і всім було добре.

Аж ось раз виглянула Улянка вечером крiзь вiконце та побачила на небi багато-багато зiрок. Зiрки Улянцi дуже подобалися і вона дуже захотiла дiстати собі хоч одну зiрочку з неба.

Просила матусi, і татка, і бабунi, і дядька, і братчика Степанка, що вже навіть до школи ходить, та кожний їй казав, що зiрки з неба нiяк не дiстанеш. А тодi розказала Улянка свою журбу забавкам, коли клала їх вечером спати, та й сама заснула, зажурена.

А вночi, коли вже всі в хатi поснули, торкнув Бурмило Золотоволосу:

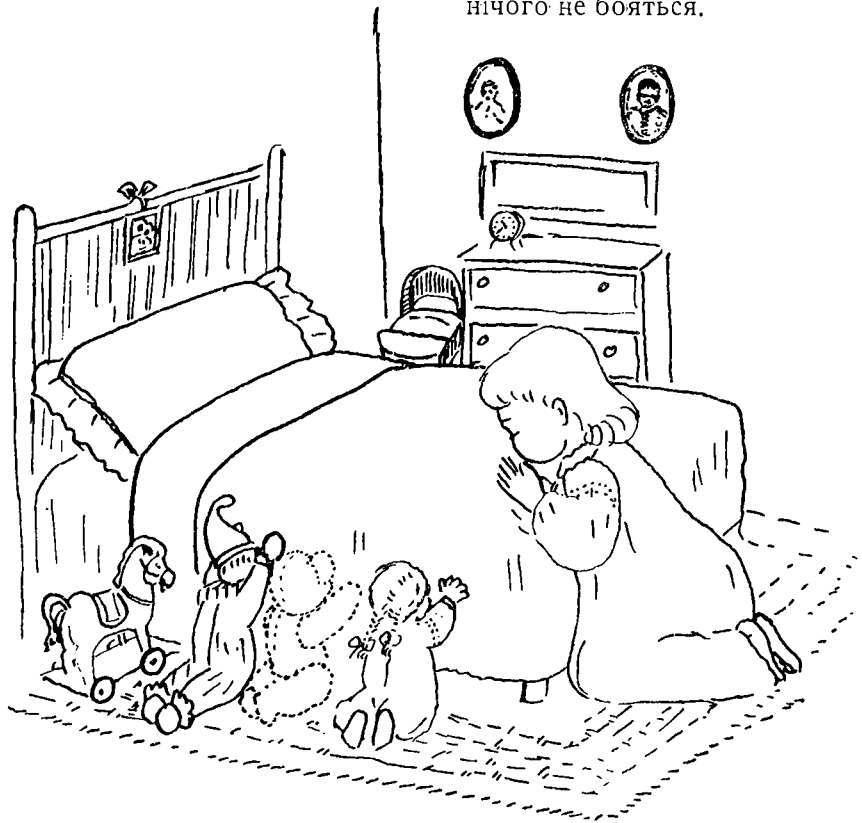
— Бррр-брру-мррруу!

— А-ааа-ааа! — вiдповiла Золотоволоса.

— Дзiньдзiнь-дзiннiнь! — заворушився Стрибанчик, аж

дзвіночки на його одежі за-дзвонили.

— I-га-гага! — вiдiззався коник зi своєї коробки. І стали вони всі потихеньки раду радити, як би їм зiрку для Улянки дiстати. Порадилися — треба їм усiм пiти та спробувати цiєї штуки. Вилiзли вони тихо з вiзочка, а Вороний з коробки, перейшли кiмнату та кухню, аж до дверей, а так Бурмило став на хребет Вороному, а Стрибанчик скочив на рамена Бурмилові, та ще Золотоволосу взяв на руки. І якраз Золотоволоса досягнула тодi ручкою до клямки. — Кланц — скрикнула клямка, дверi вiдчинилися і забавки вийшли на двiр. Пiшли вони вулицями, а далi вийшли з мiста та в лiс: чалап, чалап, чалап! А в лiсi дерева шумлять: шшш-у, шу-у-ууу! А вiтер гуде: гу-у-уууу! А забавки iдуть лiсом: чалап, чалап, чалап, та нiчого не бояться.

А вечером, коли вже зайшло сонце, Улянка ставила всі свої забавки рядочком, сама ставала навколiшки перед святим образочком та молилася.

Зайшли вони аж до хатки "Маленької Ворожки". А хатка така завбільшки, як піч в Улянчиної мами, а сама Ворожка ще менша від Золотоволосої, та гарна така, та всім помагає, а вже все знає, що забавки говорять та про що думають. Прийшли от наші забавки до хатки Ворожки та вклонилися їй.

— А-а а-аа! — запищала Золотоволоса та низенько вклонилася.

Брр-брру-мррру! — сказав Бурмило та вклонився ще нижче.

— Дзінь-дзінь-дзіннь! — скинув Стрибанчик свою червону шапочку із дзвіночками.

— І-га-га! — заіржав Вороний та стукнув копитами.

А Ворожка зараз пізнала, чого вони прийшли, та каже:

— Коли хочете дістати зірку з неба, треба вам золотого літачка, щоб полинути в небо. А золотого літачка може вам скувати лиш Великий Коваль, що живе в печері у скелях. Ось я пішлю з вами комашок, світлячків, щоб вони показали вам, як зайти до Ковалю!

Подякували забавки красненько Ворожці, поклонилися та пішли далі темним лісом: чалап, чалап, чалап. А світлячки летіли перед ними та показували дорогу. А вітер гудів: Гу-у-у! А дерева шуміли: шш-уш-шшу-шшшууу!!

Аж прийшли забавки до печері, а з неї огонь так і бухає, а Великий Коваль кує гаряче залізо: Бум, бум-бум! — Аж гуде по лісі. А Коваль такий великий, більший від татка Улянки, але добрий, та ще й зразу знає, що забавки думають.

От прийшли вони до Ковалю, привітали його, як хто вмів:

— Ааа-аа-а!

— Брр-брру-мррру!!

— Дзінь-дзінь-дзіннь!

— І-га-га!

А Коваль відразу знав, чого вони прийшли просити та став кувати золотого літачка, аж в лісі гуло: бум-бум-буммм! Скував літачка якраз такого, щоб усі забавки в нього помістилися. Подякували забавки красненько. Сів Бурмило на місце літуна, Золотоволоса біля ньо-

го а Стрибанчик із Вороним позаду. Бурмило заключив мотор і — фурррррр! — полетів літачок.

Летіли вони, летіли, та так вже високо, що аж страшно їм ставало. Аж залетіли поміж золоті, чудові зірки. Підлетіли до першої зірки та стали просити, кожний по своєму:

— А-аа-аааа-а!

— Брру-брр-мррру!

— Дзінь-дзінь-дзіннь!

— І-га-га-га!

Зрозуміла їх зірка, та й каже:

— Рада я полетіти з вами до Улянки, коли вона така добра для вас, та ніяк не можна мені. Як створив мене Господь Бог, то наказав мені, якими мені дорогами по небі літати, а на інші сходити не дозволив. Та щоб ви не даремно так далеко літали, то от що зробимо: я буду щовечора світити до Улянки в віконце. А як засвічу, то будуть їй рожеві та прекрасні мрії — сни снитися. Оце я вам обіцяю.

Нічого було забавкам робити. Подякували вони зірці тай фуррр! — полетіли знов на землю. Летить їх літачок понад землю, залетів понад те місто, де жила Улянка, понад її хатку. А потім шусть! — просто крізь відчинено віконце до Улянки в кімнату! А там якраз всі сиділи при сніданку: мама, і татко, і дядько, і бабуня, і братчик Степанко, і Улянка. Але Улянка була дуже сумненька, бо вже зранку не могла знайти своїх забавочок. Ой, і втішилася вона! Стала вона їх усіх обіймати та цілувати, а забавки навипередки їй розказували, куди то вони мандрували та як зірки не дістали:

— А-аа-а!

— Бррру-бррр-мррру!

— Дзінь-дзінь-дзіннь!

— І-га-га-га!

Та Улянка так зраділа, що має знов свої забавочки, що зіркою вже й не журилася!! Але зірка додержала слова: щовечора світила до Улянки в віконце, а коли засвітила, то снилися Улянці рожеві та чудові сни.

Леся Храплива

ЗІРОЧКИ

Ледве ясне сонечко скотиться додолу, ледве вечір присмерком вкриє ліс і поле, — як на небі синьому понад цілим світом ми, веселі зірочки, вогники засвітим.

Тисяччю ліхтариків сяє над землею, сонну землю пестимо ласкою своєю. У степах мандрівникам і плавцям у морі ми дорогу вкажемо в синьому просторі.

А маленьким діточкам, що лягають спати, ми хорошу казочку будемо повідати, щоб їм сни приснилися радісні, бадьорі: квітоньки, метелики, та блискучі зорі.

Наталя Забіла

*

Наша хатка ось під зрубом, де рясніють сирійки, а вже любо, а вже любо на весні цвіли підсніжки.

Заглядає нам до вікон щебетух-пташок багато і без ліку, і без ліку дзвоників, стокроток, браток.

Вже іздалеку зарубом закликає стовп строкатий: „А чи любо, а чи любо милим гостем завітати?“

Не минають нашу хатку, подивитись всім охота, і сернятко за сернятком забігає у ворота.

Лятуринська

ХОТІВ БАЧИТИ, ЯК ЧАС ЛЕТИТЬ

Скільки разів батько гляне, На годинник на стіні, Завжди каже: „Ой, летить час, Летить скоро, наче в сні“. А що Славко є цікавий, То годинника в цю мить, Вхопив, через вікно кинув, Бачити, як час летить.

Богдан Федчук

З у с т р і ч п о к о л і н ь

(Закінчення)

Україна переживає зараз страшне лихоліття. Усі українські землі під Советами, і більшовики роблять свої експерименти над життям і душами всіх українських людей. Кривавиться не лише Наддніпрянщина, кривавиться Галичина, Волинь, Підкарпаття, Буковина... Їх звільнення залежить від дуже багатьох чинників. Нам лишається бути увесь час на сторожі, як кажуть поляки „czuwać”. І коли вдарить дзвін, ми мусимо бути готові до негайного чину, зорганізованого і дуже. Мусимо думати тільки про наш нарід і найменше про себе, про власну вигоду, власні кар'єри. Про ці, зрештою, природні у людини бажання ми можемо думати в часі миру, але й тоді не забувати про **голове** в нашій житті — службу батьківщині.

Але бувають такі історичні доби, коли кожен непослух, кожна хиба, можуть загубити всю справу і, хто знає, на скільки літ. Бо поляки, чехи, лотиші, естонці, литовці, всі народи, які між першою і другою світовими війнами були самостійними державами, і так дістануть свою самостійність. Але наше положення є трудніше і хитається на вагах. Ми мусимо в ці роки себе виявити якнайсильніше, мусимо примусити якнайбільше про себе говорити, весь час про себе і свої домагання нагадувати. Мусимо більше ніж кликати, мусимо проповідувати. Потрібна постійна проповідь (все на ту ж тему) і чужим і своїм і діяти мусимо в двох напрямках. Мати свої завдання зовнішні, — пропаганду і якнайкращу презентацію перед зовнішнім світом і якнайкраще організу-

ватися в своїм гурті. Бо еміграція може дати багато не лише своїй батьківщині, але й цілому світові. Саме вона, бо на її землях панують більшовики, мусить давати духові кадри в боротьбі людства проти більшовизму.

Ми мусимо пам'ятати, що доля не часто дає народам, як і окремим людям отой „шанс”. Мусимо бути цього свідомі. Щоб через наші гріхи — егоїзм, заздрість, лінивство, безпринципність — майбутні покоління знову не сиділи в ярмі десятки, а то й сотні літ... Бо коли ми всі не будемо весь час готові, нагода знов промине і повториться Полтава чи 1918-1919 р.р., хоч і славні, але ж які трагічні в нашій історії. „Вся історія України — це боротьба двох сил: конструктивної, що скупчує українську потугу, щоб звернути її назовні і руйної, що розпоршує її у взаємнім самопожиранні та несе розбиття і розклад. А услід за цим завжди йшло панування чужинців над Україною.” (О. Ольжич. „Дух Руїни”).

Еміграції живеться не легко. Але перед масою українського народу, що лишився на рідних землях, еміграція має одну велику перевагу. Вона живе у вільних країнах і може вільно висловлювати свої думки, вільно розвивати свою діяльність. Відомий російський емігрант Герцен свого часу писав: „За эту открытую борьбу, за эту речь, за эту гласность я остаюсь здесь”, себто в еміграції. Та то було за царату, а за Советів все виглядає незрівняно гірше. І Україна, що знаходиться під советським ярмом, не лише мусить мовчати, але її

плиномірно і систематично винищують, молодь калічать вціплюванням їй чужих, ворожих ідей.

„Ой, скажи, народня душе,
Де живе твій дух?

— — — — —
На обличчі рабство, туга,
Безпросвітня мла...
Де ж то гордість твого духа —
Вільного орла?” (О. Олесь)

Наша надія там на рідних землях передусім на українську жінку, на її внутрішню відпорність на все зле, шкідливе і чуже нам.

„Все упованіє мое
На Тебе, мати, возлагаю”.
(Т. Шевченко)

Вона, що більше від чоловіків, зберігає традиції рідного краю, як це не тяжко в тих умовах, вона, що виховує дітей, на неї найбільша наша надія. Віримо, що вона не заломиться, що вона витримає, що вона введе молоде покоління з темряви, вщепить йому в душу любов до добра і до рідної землі. В тих жажливих умовах багато людей морально заломлюється, духово сліпне, але віримо, що багато сил збережеться і то найбільше завдяки доброму впливові жінки, тому світлу, що випромінює з її душі. І віримо, що та спільна любов до України одного дня, як впадуть мури, зєднає нас всіх, і тих, що в краю і тих, що розкидані по всьому світі, щоб, як казала поетка Олена Теліга, в вірші „Поворот”: „Далі йти дорогою одною”

Зараз найбільші обов'язки лягають саме на нас, що живемо у вільному світі... Мусимо діяти! Мусимо клика-

ти, заохочувати до праці інших, мусимо давати приклад. Мабуть ніодин нарід не потребує тепер такого повного і могутнього напруження своїх сил, як нарід український. Бо неухильно, як не стараються цього, уникнути державні мужі різних країн, чи це буде за 10, чи за 20 років, вдарить дзвін. Мусимо бути до цього готові, а, головне, приготувати до цього наших молодих, тих, що поволі заступлять наше місце. Приготувати світову опінію до думки про конечність нашого звільнення.

Величезну роль у цій боротьбі мусить відіграти українська жінка. І в першу чергу українське жіноцтво Зеднаних Держав Америки і Канади, як найбільш численне зараз і найбільш заможне. І коли в другій світовій війні ми мусіли дещо звузити нашу працю, в боротьбі майбутній, ми, правдоподібно, зможемо наш прапор широко розгорнути. Бо наші вороги будуть і ворогами тих країн, де ми живемо. Раніш нашого голосу світ не дочував. В найліпшій випадку еміграцію оцінювали лише, як силу культури, але не бачили в ній сили політичної, а наші заклики і протести вважали перебільшеним скигленням викинених за борт людей. А ті, що чули нас, але не відзивались, несуть тепер ще більшу відповідальність за цю загрозу, яка тепер висить не лише над нашим краєм, але над цілим людством. І коли ця загроза стала очевидною, до голосу нашого розумніші люди почали прислухатися. Саме тому для нашої праці відкриваються широченні обрії... І тому байдужість і пасивність в такий відповідальний час є — дезертирство. І щоб знов не програти в ті історичні дні, які грядуть, які вирішать долю народу на 20, 30, а то й 300 літ, ми мусимо поставити собі на меті дві річі: старатися якнайкраще зрозуміти себе взаємно і виявити найбільшу активність, кипучу діяльність, що викликала б людів і пошану у всіх. „Бог помагає тому, хто сам собі помагає“, каже відома приповідка.

А друга англійська приповідка говорить: „Пробуй, пробуй, пробуй, поки не добешся свого!“

Ми, українські жінки, які завжди несли віть миру, мусимо й тепер виконати свою місію. Не занечищувати нашої хати ніяким сміттям, а зберігати ту гармонію душі, яка так властива українській гармонійній вдачі. І тоді скупчена енергія, яка тепер розпорошується на дрібниці, вся була б скерована на те велике зусилля, яке нас чекає. Бо там, де людей заідає багато дрібних пристрастей, вони не спроможуться на одну велику пристрасть. На той запеклий гнів проти кожного, хто сягає на нашу землю, і на ту велику любов, яка вимагає жертви і героїзму.

„Сказав Господь: „

Поки не згине

Останній з вас, отруений зневір'ям,
Не ввійде мій народ в обітовану
землю.“

(„У пустині“, І. Франко)

Галина Лашенко

НАШЕ НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО В КАНАДІ

Рада Мистецтва в провінції Саскачеван оголосила заклик до українок, замешкалих у тій провінції. Дбаючи про піддержку народного виробництва всіх етнічних груп Саскачевану, Рада Мистецтва плянує видати каталог із переглядом різних виробів української групи. Українки Саскачевану, що вишивають, тчуть, або пишуть писанки могли б знайти збут на свої вироби. Побажане також, щоб у цьому каталозі знайшлися вироби української кераміки і дереворізьби. Продажа річей буде переводитись безпосередньо між виробником а покупцем на підставі каталогу. На українські вироби є постійний попит серед туристів, що бажають купити собі щось типового, українського на пам'ятку з Саскачевану.

Українською представницею в Раді Мистецтва у Саскатуні є п. Савела Стечинин.

ВИРІВНУЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

ВІСТКИ ФЕДЕРАЦІЇ

У квітні розіслала канцелярія Федерації Великодню гутірку п. Олени Климшин у Дітроїті, ЗДА. Гутірка наспіла на час Великодніх стріч для відчитання у спільному гурті.

У цьому місяці розсилаємо — з нагоди 40-ліття вимаршу УСС — гутірку „А ми тую червону калину підійmemo...“ Авторкою її є пресова референтка США Кекилія Гардецька з Філадельфії, ЗДА. Для відзначення тих роковин, в яких таку визначну роль відіграла українська жінка-стрілчиня, припоручаємо відчитати гутірку на святочних сходах.

НА ДЕЛЕГАЦІЮ США ДО ГЕЛСІНКИ

Централа США одержала листа від пані Люби Янович в Кентон, Огайо, такого змісту: „У відгук на заклик у „Нашому Житті“ в залученні пересилаю 14.00 дол. враз із збірковою листом, на покриття коштів подорожі делегації США до Гелсінки, на Конгрес Міжнародної Ради Жінок. Збірку переведено приватно“.

Велике спасибі пані Янович і жертводавцям за піддержку цією важною справою не тільки для нашої організації, але теж для української справи загалом.

Жертви зложили, по 1.00: Люба Янович, Анна Домбчевська, Др. Марія Дицьо, п. Хлиста, Катер. Благута, Анна Олійник, Анна Печетак, Евдокія Голвата, Стефанія Гудз; решта дрібними.

ІЗ ВІДЧИТОВОЇ ЗАЛИ

Заходами ДОБРУС-у в Нью Йорку прочитала в березні Люба Дражевська доповідь на тему „Корисні копальни України“. При цьому доповідниця згадала також про українських геологів, що їх знищив большевицький режим.

Комісія УВАН для дослідів над революційною Україною влаштувала у грудні м. р. конференцію, на якій Мілена Рудницька прочитала доповідь на тему „Відгуки поза межами Советського Союзу про голод на Україні“. Доповідниця опрацювала матеріали 78 статей.

Фінансова Комісія СФУЖО

Праця СФУЖО розвивається, ростуть поодинокі реферати, завдання збільшуються, прибуває організацій, яким треба дати піддержку і поміч, а тут бракує головної основи праці — **матеріальної бази**. СФУЖО об'єднує вже в 1952 р. 12 **центральної організації в світі** і 2 організації, які співпрацюють. Кожна з тих організацій є готова піддержати працю СФУЖО і відчуває потребу і користь такої федерації.

Ініціатива до спільних акцій серед чужинного світа, ініціатива і піддержка праці серед власного громадянства, піддержка організації і жіночої праці поодиноких країн — це все речі тим організаціям зрозумілі. Але дві треті тих організацій це молоді організації в нових країнах поселення, які потребують піддержки зі сторони СФУЖО, які співпрацюють з ним, але вони негодні дати **матеріальної бази**. Вони ще не доробилися на нові місця поселення, або працюють серед залишків і потребують ще самі матеріальної піддержки в допомогівій акції.

Хто має дати матеріальну базу СФУЖО? Це проблема, яка постійно була предметом нарад і жури Екзекутиви СФУЖО та фінансової референтки. Практично головна база фінансів СФУЖО — це матеріальна піддержка і вкладка Союзу Українок Америки, Українського Золотого Хреста в ЗДА, Організації Українок Канади (СУК) і Ліги Українських Католицьких Жінок Канади, невелика вкладка Союзу Українок Австралії, де тяжкі економічні відносини. Бувші членки ОУЖ складають 20 долярів і символічно платять вкладку за ОУЖ у Німеччині. Нема іншого виходу, тільки треба шукати гуртка жінок-ентузіасток, які розуміють працю СФУЖО, розуміють значення тієї організації і персонально допоможуть знайти гроші серед жіноцтва і приєднати їх бодай дрібними

жертвами на прихильників СФУЖО.

Восени 1952 р. п. Олена Кисілевська та фінансова референтка в розмовах з жіноцтвом знаходять дружний вияв: — Ми поможемо Вам у праці СФУЖО! На їхню пропозицію Головна Управа СФУЖО творить Фінансову Комісію СФУЖО. Добирає в членки тих, хто бажать помощи в праці. У склад комісії входять: голова — п. Л. Романик, члени: Марія Велигорська, Люба Луцька, Марія Мудрик, Дарія Нагніт, М. Солонинка, Євгенія Янківська, Олена Черниш. Члени контрольної комісії: Стефанія Савчук, Е. Остапчук, Катерина Кравс, М. Мошук.

Фінансова Комісія плянує: “вибити бльочки по 50 і 25 сотиків та розпродувати їх з нагоди імпрез, уладжуваних Комісією”. Щоб ясно представити широкій громадці українського жіноцтва завдання та широкий засяг праці СФУЖО, уладжено старанням Комісії в лютім 1953 року громадські збори, на яких голова СФУЖО і фінансова референтка подали історію та постанову СФУЖО та біжучу роботу, яку виконує тепер. Тим поінформовано широкий загал жіноцтва і справа дальших збірок на СФУЖО пішла гладше. Уладжено вишивані вечериці, дитячу забаву та інші імпрези на ту ціль. Справа виїзду делегації на міжнародній конгрес у Бельгії, 1953 р., знайшла серед громадянства також зрозуміння. Фінансова Комісія зібрала в 1953 р. тими дрібними жертвами близько 300 долярів на працю СФУЖО.

Але й дальше праця Комісії продовжується! В цім році припадає 70-ліття українського жіночого руху, треба видати відповідні матеріали для відсвяткування цієї великої річниці. Треба приготувати матеріал для Міжнародного Конгресу в Гелсінкі, де їде голова СУА п. О. Лотоцька, а це є справа заінтересовання всього жіноцтва, не тільки Америки.

У Франції потрібно видати книжку про Анну Ярославну, у Бельгії організується вакаційна оселя, Студійний День МММ цього року в Кельн вимагає нашої участі. Фінансова комісія журиться і працює дальше! Невеликими гуртами збираються жінки Торонта в одній з громадян, обзнайомлюються з біжучими справами СФУЖО, обговорюють їх та обговорюють свої біжучі громадські справи. Гостинна атмосфера, яка їх лучить в одну гармонійну спільноту, викликає з них потребу зложити дрібні жертви на працю СФУЖО. Господина приймає скромно своїх гостей, а гості жертвують на СФУЖО. Праця без великих витрат на підготовку більших імпрез і мила гутірка — це нова форма співпраці фінансової комісії.

Час до часу загостить сама голова СФУЖО пані Кисілевська і заскакує фінансова секретарка. Ці пані з Комісії працюють у повному порозумінні з президією СФУЖО. Управа СФУЖО вірить, що їй удасться й цього року перебрести фінансові труднощі, бо **фінансова комісія СФУЖО працює**.

ВІЙСЬКОВИЙ ВИШКІЛ У ПОЛЬЩІ

Польські військові круги пишуться тепер новим винаходом. Щоб вишколювати сільське юнацтво, хлопців і дівчат у стрілянні, встановлено для перевірки зору — нову перевірну таблицю, що складається не з літер та чисел, а з картин різних звірят. Це потрібне було тому, що велика частина сільської молоді не вмє читати й писати. Отже легше польській дівчині розпізнати kota чи пса, як більшу чи меншу букву. Військовий провід не думає про те, що краще було б навчити її читати й писати, як дати їй хочби й найкращий вишкіл у стрілянні.

**ПІДГОТОВЛЯЙТЕ СВЯТО
70-ЛІТТЯ ЖІНОЧОГО РУХУ!**

ЦЕНТРАЛЯ СУА ОДЕРЖАЛА
від 17. лютого до 24. травня 1954:

Річна вкладка
й Організаційний Фонд:

Від. 25	Клівленд	20.00	—
26	Гемтремк	20.00	5.00
28	Ньюарк	20.00	5.00
34	Коговс	20.00	5.00
35	Озон Парк	20.00	5.00
38	Ленсінг	40.00	—
39	Милвил	20.00	—
40	Аллентави	20.00	5.00
41	Філадельфія	20.00	5.00
44	Бостон	20.00	5.00
50	Бетлегем	20.00	5.00
62	Сен Франциско	10.00	—

Фонд Централі СУА:

Від. 17	Маямі	19.00
19	Амстердам	15.00
24	Елизабет	60.00
25	Клівленд	10.00
26	Гемтремк	85.00
28	Ньюарк	100.00
35	Озон Парк	15.00
38	Ленсінг	14.00
41	Філадельфія	23.00
62	Сен Франциско	7.00

На Дім СУА:

Від. 16	Міннеаполіс	10.00
17	Маямі	15.00
28	Ньюарк	50.00
„ 60	Клівленд (уділ)	100.00
М. Сена,	Линколн Парк	5.00
Анна Стецько,	Гемтремк	3.50
А. Королишин,	Дітройт	2.00

Резервовий Фонд:

Від. 17	10.00
21	10.00
26	15.00
44	10.00

Пресовий Фонд Н. Ж.:

Від. 25	Клівленд	10.00
26	Гемтремк	30.00
28	Ньюарк	10.00
38	Ленсінг	5.00
40	Аллентави	5.00
41	Філадельфія	15.00
44	Бостон	10.00
46	Філадельфія	50.00
„ 47	Рочестер	7.00
Катерина Берків,	Вудсайд	5.00
Христина Филипс,	Джексон	5.00

Текля Довгань,	Дітройт	5.00
Анна Стецько,	Гемтремк	3.50
Марія Головінська,	Філа.	2.50
Анна Патра,	Дітройт	2.50
Г. Пастушенко,	Міннеаполіс	2.00
Анна Сірко,	Дітройт	2.00
Розалія Пусило,	Клівленд	2.00
Марія Гудз,	Шикаго	2.00
Марія Ванджура,	Шикаго	1.50
Розалія Григорко,	Дірборн	1.00
Марія Кукіз,	Клівленд	1.00
Агафія Хомяк,	Дітройт	1.00
Юлія Б. Кучер,	Пітсбург	1.00
Зиновія Білас,	Коговс	1.00
Анастасія Кочан,	Джоліет	1.00
Анастасія Банах,	Ньюбери	1.00

Вкладка до СФУЖО:

Від. 25	Клівленд	2.00
26	Гемтремк	15.00
28	Ньюарк	15.00
35	Озон Парк	2.25
38	Ленсінг	4.40
41	Філадельфія	3.45
44	Бостон	8.10

„Центральний Відділ СУА“
вкладка:

Марія Семенина,	Клінтон	3.00
Марія Дуцько,	Гадсон	3.00

Стипендійний Фонд СУА:

Відділ 44	Бостон	5.00
-----------	--------	------

На працю СФУЖО:

ОУК Від. у	Монтреал, Кв.	30.50
------------	---------------	-------

На Делегацію СУА до Гельсінк,
Фінляндія, на Конференцію
Міжнародної Ради Жінок:

Від. 2	Честер, Па.	100.00
3	Нью Йорк	50.00
7	Акрон, Огайо	25.00
8	Бронкс, Н. Й.	20.00
11	Трентон, Н. Дж.	20.00
16	Міннеаполіс, Мінн.	10.00
19	Амстердам, Н. Й.	20.00
21	Брукліп, Н. Й.	50.00
23	Дітройт, Мич.	50.00
24	Елизабет, Н. Дж.	25.00
26	Гемтремк, Мич.	75.00
27	Пітсбург, Па.	25.00
28	Ньюарк, Н. Дж.	100.00
30	Клівленд, Огайо	25.00
31	Дітройт, Мич.	25.00
32	Ст. Луїс, Мо.	20.00
33	Клівленд, О.	20.00
34	Коговс, Н. Й.	22.00

36	Шикаго, Ілл.	25.00
41	Філадельфія, Па.	25.00
42	Філадельфія, Па.	50.00
45	Манчестер, Н. Г.	25.00
46	Філадельфія, Па.	25.00
48	Філадельфія, Па.	25.00
56	Шикаго, Ілл.	25.00
„ 60	Клівленд, О.	25.00
Павлина Будзол,	Дітройт	25.00
Л. Янович (зб.),	Кентон	14.00
Наталія Лотоцька,	Філа.	10.00
Стефа А. Грицько,	Коломбія	5.00
Ол. Маруненко,	Бетлегем	5.00
Олена Гординська,	Ньюарк	5.00
К. Москалик,	Бронкс, Н. Й.	5.00
Марія Головінська,	Філа.	2.00

Фонд „Мати й Дитина“:

Від. 1	Нью Йорк	40.00
16	Міннеаполіс	20.00
19	Амстердам	30.00
22	Шикаго	30.00
22	Шикаго	24.35
24	Елизабет	25.00
28	Ньюарк	60.00
33	Клівленд	90.00
38	Ленсінг	5.00
„ 40	Аллентави	35.00
Школа св. Миколая,	Філа.	17.00
А. Івахів,	Мінеола	10.00
Ірина Колгунюк,	Шієр	5.00
Ст. А. Грицько,	Коломбія	5.00
Текля Гасюк,	Ютика	2.00
Анастасія Кочан,	Джоліет	1.50

З подякою,
Антоніна Кульчицька, фін. секр.
Марія Бабяк, касієрка.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА.
Обід з нагоди річних зборів
Головної Управи

Два дні тривали наради Гол. Управи, що їх докладний перебіг подали ми в чч. 4 і 5 „Н. Ж.“ Дня 21. лютого влаштовано у залі Централі спільний обід, на який запрошено гостей. Прибули члени Гол. Управи СФУЖО — пп. Ірина Павликовська, Олена Чехівська, Амалія Рублева, член колегії СФУЖО п. Наталія Пазунок, члени Виховної Комісії п. Надія Іщук і Марія Юркевич.

Голова СУА п. Олена Лотоцька повітала гостей із Світової Федерації, представляючи їх членам Гол. Управи СУА. Вона зясувала коротко працю колегії СФУЖО, якої вона є головою та підкреслила вагу праці Виховної

ЧЕСТЕР, ПА.

Річні збори 2 Відділу СУА

Дня 7. лютого 1954 запрошено місцевого пароха укр. правосл. церкви о. М. Яроша, щоб відкрив збори молитвою. По молитві голова нашого Відділу п. Пецюх згадала померлих членок, що їх присутні пошанували однохвилинною мовчанкою. По відчитанні протоколу уряднички здавали звіти. Контрольна комісія підтвердила, що Відділові книжки знайшли в повнім порядку.

Вибір уряду на 1954 р. пройшов скоро, бо всі присутні членки висловили побажання щоб старий уряд затвердити за виїмком делегатки до УКК, яка просила за перевибір.

До уряду на 1954 р. увійшли: п. Пецюх, голова; п. Рубош, місто голова; п. Олійник, секретарка; п. Гливяк, заст. секретарки; п. Лаврик, касієрка; п. Верещак, заст. касієрки. Контрольорки: пп. Пертчак, Фідик, Гужва. Кореспондентки: в укр. мові п. Івахів, в англ. мові п. Олійник. До громадського комітету: пп. Пецюх, Гочак, Коваль. Делегатка до УКК п. Коцюба. До прапорів пп. Коваль і Батюк. До культурно-освітнього гуртка пп. Лаврик, Івахів, Коцюба, Тершавська, Єдинак, Пецюх, Безлик. На цих зборах вибрано п.

Комісії та нашої участі у конгресі М.М.М. у Брюсселі.

На закінчення обіду промовляли й гості. П. Ірина Павловичка підкреслила у своїй промові, яке значення має для СФУЖО співпраця СУА. Вона пригадала про близькі дві події, що стоять перед СУА, а саме: участь у конгресі МЖР у Гельсінкі і святкування 70-ліття жіночого руху. Присутні подякували господарській референтці СУА п. Анні Сивуляк за смачний обід та її невтомну працю впродовж річних зборів.

Учасниця

Анну Бартіш і п. Антоніну Гачок почесними членками.

По закінченні зборів молитвою слідувала перекустка і при ній членки ще довго гуторили на різні теми.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Річні збори 4 Відділу СУА, Жіночого Відділу при Українському Демократичному Клубі

Збори відкрила голова п. Е. Корнат і привітала присутніх щирими словами. На переведення зборів запрошено п. Кізіму, секретарювала п. Марія Ленчук. Голова зборів покликувала урядничок по черзі до звіту. Із звіту голови виходило, що Відділ перевів різні підприємства — св. Миколая, Новий Рік, запусти, спільне свячене, два рази бінго. Також Відділ брав участь у Дні Матері, святі О. Кобилянської, у Дні Льюїсности, у відзначенні 20-ліття голоду, в розпродажі жетонів на Інвалідів та співпрацював із Окружною Радою. На Конвенцію у Дітройті вислано делегатку. Також закуплено шер Народного Дому у Нью Йорку. Відділ не забув за оплати в загально-громадських організаціях, як УКК, ЗУАД Комітет і Об'єднаний Комітет м. Нью Йорку. У всіх грошових збірках Відділ брав участь, як також вислав коляду на допомогу залишенцям. Хворих членок відвідувано по шпиталях, а померлим зложено вінок на могилі.

За цю муравлину працю збори висказали управі своє довіря. Ухвалено заплатити залеглости до Централі СУА, призначити на виїзд делегатки до Гельсінкі 50 дол. та на закуп шеру Дому СУА 100 дол.

Слідував вибір нової управи. Тому що деякі члени давньої управи і голова просили, щоб їх уже не вибирати і мали на те важні причини, то вибрано головою п. Кізіму, а місто головою п. Ликтей. До управи увійшли:

п. Сарафін, секретарка, п. Пігчак, касієрка, п. Скита, господарська реф. Контрольорки: пп. Серетюк, Плашовецька і Стефанович, представниці до Окр. Ради: пп. Ликтей і Ленчук, до Об'єднаного Комітету п. Іванна Бенцаль.

Уступаючи голову п. Емілію Корнат іменовано на внесок п. Бенцаль почесною членкою 4-го Відділу СУА.

Нововибрана голова подякувала за вибір, попрохала членок за співпрацю. У дискусії рішено випрацювати плян праці на майбутнє та приєднувати членок до Відділу.

ДІТРОЙТ, МИШ.

Відділ 5 СУА

В місяці лютому припали уродини довголітньої голови 5 Відділу СУА в Дітройті, пані Павлини Будзол, званої громадської діячки на терені Дітройту. Членки того ж Відділу зробили своїй голові маленьку приємність і зійшлися до її дому в день уродин. В часі перекуски присутні зложили на пресовий фонд „Нашого Життя“ \$10.

Евдокія Климишин
секретарка

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Звіт із річних зборів 10 Від. СУА

Дня 7. березня зійшлися членки в парохіяльному домі при церкві св. Миколая. Після молитви та відчитання порядку нарад вибрано одноголосно п. Ольгу Адріянович на голову, а п. Н. Лопатинську на секретарку зборів. У звіті з цілорічної діяльності голова Відділу п. Ірина Дяків признає, що праця Відділу не була вповні задовільна, а причина того в малому зацікавленні членок. Сама управа без співпраці членок не могла розвинути ширшої діяльності. Окрім щомісячних сходин не можна було перевести ніякої імпрези. Конкретне, що переведено — це була коляда, з якої вислано 25 дол. на пресовий фонд „Н. Ж.“, а 25 дол. на переїздку делегатки до Гельсінкі. Також

розпродано всі жетони на інвалідів, що дало в сумі 43 дол.

На сходинах, що відбувалися щомісяця, відчитувано реферати, надіслані з Централі та обговорювано біжучі справи. Одначе в останніх місяцях кількість членок у нашому Відділі збільшилася. Голова вірить, що нова управа при співпраці членів візьметься щиро до праці.

Після звітів усіх членів управи, які прийнято без застережень, уділено абсолюторію уступачій управі. На внесок п. О. Середи вибрано на 1954 р. ту ж саму управу, що була торік із такими доповненнями: Ірина Дяків, голова, Люба Онуферко, містогорова, Лідія Лемішкова, секретарка, Оксана Адриянович, касієрка, Л. Мидловська, культосвітня референтка, делегатки до Окр. Ради: Олена Шиприкевич, Ольга Серета, контр. комісія: Ольга Адриянович, Наталя Лопатинська.

По виборах голова зборів привітала нову управу і побажала успіхів у праці. Нововибрана голова п. Ірина Дяків обіцяла поширити працю та просила у всіх членок 10 Відділу причинитись співпрацею до того. Секретарка п. Лідія Лемішкова подякувала за довіря та висловила думку, що вибором нових членок можна б їх притягнути до живішої співпраці.

Збори закінчено на милій, дружній гутірці.

Лідія Блавацька-Лемішкова
секретарка

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ.

Річні збори 24 Відділу СУА

Дня 28. січня зійшлися членки на річні збори. По відчитанні протоколу приступлено до звітів. Сходини членів відбувалися щомісяця. На них обговорювано всі біжучі справи та укладапо плян праці на майбутнє. Замітне те, що цього року справлено український прапор. З нагоди його посвячення відбулось гарне прийняття. Голова Відділу п. Анна Гнатюк брала участь у Конвенції СУА в Дітройті. 24 Відділ на спілку зі сестрицтвом „Любов“ улаштував

просфору. Під час просфори паші членки відіграли сценку про Різдвяні звичаї.

По відчитанні звіту Контр. Комісії приступлено до вибору нового уряду. Його склад такий: Марія Процак, голова, Ірина Левицька, секретарка, Марія Герета, касієрка, Анна Гнатюк, містогорова. Контр. Комісія: Наталя Мохнацька, Марія Луняк, делегатки до Нар. Дому: М. Герета і Анна Гнатюк, делегатка до місцевого Центр. Комітету: Марія Мудра.

Секретарка

КЛІВЛЕНД, ОГАЙО

Річні збори 25 Відділу СУА

Дня 4. березня 1954, в Українським Народнім Домі відбулися річні збори 25 Відділу СУА.

По зборах членки підготували смачну перекуску для членкинь і гостей, яку приготували працею й коштом пп. Пусило, Карось, Свідрик, Підзираїло, Галицька, Модна, Кость, Кісіль, Яким, Савчин і Молодець.

По гарній забаві, голова Відділу п. Розалія Пусило попросила членкинь і гостей, щоб зложили на „Наше Життя“. Збірка дала 10 дол., а саме: 25 Відділ СУА 3 дол., по 1 дол. пп.: Пусило, Карась, Дмитро Назарець Василь Падалка і Михайло Курах; дрібними 2 дол. Щира подяка жертводавцям!

До управи ввійшли: п. Розалія Пусило, голова; п. Евфрозина Свідрик, касієрка; п. Анна Карась, секретарка.

Розалія Пусило, голова.

ГЕМТРЕМК, МИШ.

Річні збори 26 Відділу СУА

Дня 30. січня зійшлися членки в новій шкільній залі. По прочитанні протоколу з торічних зборів, вибрано президію: п. Катерину Хомяк головою, а п. Катерину Кобасу секретаркою зборів. Голова п. Олена Климишин здала звіт із цілорічної праці. Щомісяця відбувалися сходини, на яких прочитувано обіжники Централі СУА й інші письма та обговорювано біжучі справи. Впродовж року влаштовано п'ять імпрез: святочну а-

кадемію в честь патронки нашого Відділу Ольги Басараб, вечерок для уступаючого уряду День Жінки, столову забаву „бінго“ і Овочевий Баль. Про перебіг згаданих імпрез були звідомлення у журналі „Н. Ж.“ На кінці п. Климишин подякувала всім за співпрацю. Потім слідували звіти рекордової, кореспонденційної, фінансової секретарки, делегаток до товариств, комісії підприємств і дондаччок хворих. Скарбничка п. Ганиш подала касовий звіт, який замикався сальдом 2.706,58 дол. і годиться зі звітом контрольної комісії. Гроші — по вирівнянні зобовязань супроти Централі й інших товариств, де 26 Відділ є членом, — розподілено на такі цілі: українська парохіяльна школа, на крижмо нагоди посвячення дому СУА УПА, висилку пачок до Європи навчальна станиця у Мюнхен Людвігсфельді, подорож вівтарного хлопця на зїзд до Стемфорду, Конн.

Того самого року Злучені Жіночі Організації м. Дітройту і Гемтремку відсвяткували 35-літній ювілей своєї праці, у травні відбулася Х Конвенція СУА у Дітройті. У підготові цих двох поважних імпрез наш Відділ вложив багато праці. Наші членки взяли на себе відповідальні пости, як мистецьку ділянку, фінансове секретарство, а також збірку оголошень до конвенційної книжки. Делегатками на конвенцію від нашого Відділу були голова О. Климишин, секретарка Т. Стельмах і п. К. Хомяк. На заклик Філії УКК наш Відділ взяв участь у збірці Національного Фонду. Збірщицями були п. Марійка Малинович і п. Теодозія Стельмах, що зібрали 377 дол.

Від станиці Комітету „Мати й Дитина“ звітувала голова її, п. Т. Стельмах. У 1953 р. станиця вислала 21 пачок на Великодню збірку (заг. вага 696 ф., у тому 235 ф. харчів). Готівкою вислано 100 дол. для шкільних дітей у таборі Куфштайн і 5 дол. для письменника Шкварка, що лежить хворий. Різдвяної збірки станиця не переводила тому, що взяла участь в іншій збірці, що її

урухомили з нагоди 700-ліття Львова. Із зібраних грошей наша станиця одержала 100 дол., які вислала на піддержку навчальної станиці в Мюнхені-Людвігсфельді, як патронат школи і садка в тому місті.

Всі ті звіти референток збори прийняли оплесками й уділили абсолюторію уступаючому урядові. Висловлено прохання, щоб уряд залишився на другий рік, однак голова п. Климишин подякувала, а рек. секретарка п. Стельмах з уваги на слабе здоров'я прохала вибрати молодшу. До нового уряду ввійшли: пп. Анна Стецько, голова, пп. Михайлина Шондак і Текля Голенда містоголови, Катерина Кобаса, рек. секретарка, Катерина Хомяк, заступниця, Анна Ганиш, скарбничка, Кардаш, заступниця, Юстина Прибила фін. секретарка, Будор, заступниця, М. Бережанська, кор. секретарка, Катерина Колодій і М. Бережанська, делегатки до Федерації, Анна Ганиш, Анна Стецько і Катерина Хомяк делегатки до УКК, Катерина Бук. Сива і Фідик відвідувачки хворих. Підприємливий комітет: п. Дидів, голова, Сива і Бортник містоголови, Катерина Бук, Колодницька, Демян, Бережанська, Владика і Фідик — члени. До Коитр. Комісії увійшли: Марія Гуменчук, Катерина Колодій, Прапорщиці: Анна Байко і Гульневська.

Катерина Кобаса, секр. зборів

Вечерок у честь уступаючого уряду

Дня 27. лютого 26 Відділ СУА влаштував вечерок у шкільній аудиторії. Членки зійшлись досить численно. По молитві голова п. Анна Стецько привітала членок і пояснила ціль зібрання. Потім покликкала до переведення вечора п. Михайлину Шондак. П. Шондак пояснила, що вже 15 літ, а може й більше, 26 Відділ плакає цей звичай. Хоч пераз були важкі часи, то все ж цей звичай утримався, що Відділ складав подяку уступаючим, а вітав нових членок уряду. Дальше п. Шондак покликкала членок до слова. Всі вони в довгих чи коротких промовах ви-

сказували признання бущим урядничкам. Бажали здоров'я та Божого благословення нововибраним урядничкам та успішної праці Відділові. Вкінці покликано до слова й урядничок. Містоголова п. Катерина Хомяк у своєму красноріччюму виступі піднесла значення журналу „Наше Життя“ та закликкала членок, щоб завжди пам'ятали за свою пресу. Членки зложили 30 дол., а список жертводавців подаємо дальше. Потім промовляла касієрка п. А. Ганиш, яка вже кілька літ веде цей уряд. Вона вказала на те, що ми повинні тепер дбати більше про будову наших шкіл та виховання нашої молоді на американській землі. Говорила ще друга містоголова п. А. Бойко, що була кор. секретаркою і прапорщицею та заявила, що їй було приємно в Відділі працювати, бо всі членки активні й обов'язкові. Потім покликано до слова б. голову п. Олену Климишин. Вона розказала, що їй, як новоприбулій, не було легко урядувати, не знаючи добре форм організаційної праці в ЗДА, але при допомозі членок рік праці скоро перейшов. Прикінці п. Шондак згадала ще дві уряднички, що не були на вечерку присутні, а саме п. Теодозію Стельмах, що впродовж двох літ була рек. секретаркою та виконувала свої обов'язки дуже старанно, а також була головою в комітеті „Мати й Дитина“ Друга наша урядничка — це п. Юстина Прибила, яка вже довгі літа дуже солідно виконує свою працю фінансової секретарки й бере активну участь у кожному підприємстві.

Під час вечерка обдаровано бущу голову, як і теперішню китицею квітів. Вечерок приніс ще одну користь, бо вписалась нова членка п. Людвінка Борискевич. При смачній вечері, що її підготував наш підприємливий комітет із п. Дидів на чолі, вечір пройшов мило й усі вдоволені розійшлись додому.

На „Наше Життя“ зложили: п. Юлія Кульчицька 2 дол.; по 1 дол.: Анна Стецько, Катерина Кобаса, Михайлина Шондак, Софія Кобаса, Людвінка Борискевич, Катерина Хомяк, Марія

Кудла, Текля Голенда, Анна Бойко, Марія Малинович, Оксана Ткачук, Олена Климишин, Катерина Бук, Анна Ганиш, Марія Слюсарчук, Ева Чубан, Василина Гуменчук, Марія Заблоцька, Катерина Кордаш, Анна Полюляк, Марія Шкорупа, Анна Герула, Катерина Черній, Катерина Колодій, Равська, решта дрібними.

К. Кобаса, секретарка

КЛІВЛЕНД, ОГАЙО

До річного звіту 33 Від. СУА

Наш Відділ приймав активну участь у підготові до маніфестації 20-ліття штучного голоду на Україні. За це одержав окрему подяку від Українських Злучених Організацій та від нашої Централі з Філадельфії. Наша представниця п. Вовк виступала на маніфестації зі спогадами з часів голоду. 33 Відділ склав вінок на символічній могилі жертв голоду 1933 р.

Дня 8. листопада 33 Відділ влаштував академію пам'яті патронки нашого Відділу Лесі Українки. Реферат прочитала п. Голембійовська, а в мистецькій частині виступила запрошена з Дітройту співачка Лідія Носенко та артистка Тамара Крижанівська. Окрім того брали участь у програмі пп. Ірина Лончина-Винницька, Ірина Дубас, Ляріса Зварун, Марта Кульчицька, Дарія Буднар, Дарія Голубець, Марта Галяревич, Ярослава Рабкевич, Дарія Руденська, і дівчатка Мартуся Савчак, Люба Адамович і Оля Вовк.

Дня 24. листопада наш Відділ влаштував другу з черги забаву. На ці вечорниці відступила нам залю організація ООЧСУ і тому чистий дохід поділено між тими обома організаціями.

33 Відділ — на запрошення управи радіопрограми підготував і перевів чотири радіопередачі. Про свято героїнь, Лесі Українки та День Матері вже була згадка в „Н. Ж.“, а четверта радіопередача була присвячена рідній мові. Брали в ній участь пп. Салук, Гладка, Вовк, Ставнича, Якубович. Учениці деклямували вірші, а саме Мар-

та Олінкевич, Дарка Дубас, Квітка Салук, Христия Кікта.

Впродовж звітного року Комітет „Мати й Дитина“ перевів три збірки для залишенців в Європі. У цих збірках, окрім членок нашого Відділу, які працювали з самопосвятою, слід відзначити гарячий відклик усіх громадських організацій, а також українських „бизнесменів“ Зокрема активно допомагали СУМА, ООЧСУ, Пласт, Українська Радіопрограма, друкарське заведення п. Ємця та інш.

Окрім того членки нашого Відділу щиро співпрацювали з іншими організаціями, куди запрошували їх час від часу для допомоги у влаштуванні тих чи інших імпрез.

Кінчаючи цей звіт, хочу подякувати всім членкам за співпрацю впродовж року. Цим ми хоч частково виконали свій обов'язок, до якого закликає нас Батьківщина у своєму зверненні, вимагаючи, щоб українські жінки на еміграції також стали в активні ряди борців за волю України.

Павлина Мазур, секр.

ЛЕНСІНГ, МИШ.

Річні збори 38 Відділу СУА

У лютому ц. р. відбулись річні збори, на яких вибрано таку управу: А. Забродська, голова А. Пилипчук, містоголова, Леся Забродська, секр., Т. Стенькевич, касієрка. Контр. ком.: П. Даниловська і Слобода.

Л. Забродська, секр.

АЛЕНТОВН, ПА.

Святочні сходи 40 Від. СУА

Як кожного року так і цього ми не забули вшанувати пам'яті героїчної смерті Ольги Басараб. У неділю 13. лютого по Службі Божій о. Левицький відправив панахиду, а членки СУА і церковне сестрицтво виступило зі світлом, щоб віддати нашій мучениці поклін. О год. 5 по полудні членки і гості зішлись до української галі, де були заставлені столи. Коли всі засіли при столах, як одна роди-

на, тоді голова п. Лаба попросила о. пароха, щоб розпочав вечір християнським звичаєм. Відмовивши молитву о. парох розказав про життя і героїчну смерть Ольги Басараб. Слідувала товариська перекуска і дружня розмова.

Потім голова Відділу покликала до слова місцевого дяковчителя п. Каралупа, який розказав про важкий стан залишенців у таборах. Членки зайнялись збіркою, з якої вислано 35 дол. на фонд „Мати й Дитина“. Потім голова подякувала всім, що прийшли вшанувати пам'яті О. Басараб і не забули про залишенців. Тим закінчено вечерок.

Параня Лаба, голова

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Фінансовий звіт 41 Відділу СУА

Впродовж 25 літ було прибутків із місячних вкладок і підприємств 11,888.21 дол. Це пожертвовано за весь час на різні цілі, а саме:

На Дім У А. Горожан 1,806.53 дол. Це були: посуда, срібло, паперування, малювання, куртина на сцені, гардероба й багато іншого.

На Централю СУА 1,801.58 дол. Це є: вкладки, ювілеї, виставка в Шикаго, експонати, преса, СКУЖ і багато іншого.

На ЗУАДКомітет 1,050.00 дол.

На УККомітет 420 дол.

На школи в ЗДА і краю 490 доларів.

На Черв. Хрест, Вор Чест, Клуб воєнних матерей, Церкву, сироти 405 дол.

На ювілей членкам, ювілеї народних установ, хворим членкам, померлим членкам (квіти, Богослуження) 458 дол.

Дальші пожертви: на піддержку ОУН, Закарпатську Україну, школу Авраменка, на голодуючих, на жертви повені, хор Кошиця, демократичний похід на українську банду, на радіо-програму, на передплату часописів, на притулок у Франції, на викуп хати Лесі Українки, на пам'ятники, на поїздки делегаток на конвенції ЗУАДКомітету УКК і СУА, на прапор товари-

ства видано до кінця 1953 р. — 4,756.84 дол.

Разом усіх видатків було — 11,229.98 дол. **Т. Костик**, секр.

Свято Ольги Басараб

46 Відділ, що його патронкою є Ольга Басараб, щороку відмічує роковини її смерті. Цього року сталося це особливо вродливо, бо вже 30 літ проминуло від тієї хвилини. Дня 28. лютого відправлено в церкві св. Миколая панахиду за неї. Того ж дня відбулось свято у залі Гор. Клубу. Членки Відділу засіли коло застелених столів. Вступне слово проголосила п. Меланія Мила, голова 46 Відділу. Вона пригадала давню традицію святкування героїні у цьому Відділі. Про святкування героїнь, а О. Басараб зокрема, розказала членка 46 Відділу п. Амаля Рублева. Слідували деклямації. П. Катруся Демчук виголосила з відчуттям Мусійчука „Могила Ольги Басараб“ і Лепкого „У роковини Шевченка“ Добре підготований реферат про Ольгу Басараб прочитала п. Зиновія Терлецька. Програму закінчила символічна сценка, що змалювала віршами велику жертву героїні. Відограли її мати й дочка Кулиняк і п. К. Демчук.

По закінченні програми п. Рублева попрохала гостей до перекуски, яка була уставлена на столах. При жвавій товариській гутірці гості обмінялись враженнями. Голова Відділу п. Мила покликкала потім до слова учасників. Мило вразило всіх, що прибули чоловіки померлих членок Відділу. Колись впродовж літ вони разом із жінками брали участь у цьому святі та й тепер не забули його. То ж промовляв п. Горохівський, розказуючи про давніші святкування О. Басараб, промовляв п. Затонський, бажаючи 46 Відділові якнайбільше успіху у праці, вкінці п. Титанич від У А. Клубу. Від Централі СУА привітала присутніх редакторка „Н.Ж.“ п. Л. Бурачинська. Наприкінці п. Мила зарядила мовчанку в пам'ятть померлих членок і дякуючи виконавцям та присутнім закрила свято. **Учасниця**

Жінка з моєю долею

Я мию квіти. Роблю це кожної суботи. У пальми появились мушки. В олеандра пожовкли листочки. Гаряче повітря подільського літа надмірно висушує їх і тепер вони потребують багато води і тіни.

— Пані Віро! Ви вдома? Ну нарешті! Я вже думала, що тільки Тонька тут. Очевидно порядки! Всі святі, яка з вас гідна наслідування господиня! О, і Божедар тут! Подумайте, який він уже великий хлопчик! Божедарку, ходи до мене і подай гарно ручку! Так, чудово! Подумайте, як ці роки швидко йдуть! Діти, це наші ходячі метрики! Якщс йдеться про мене, то мої діти появляться на світі, як я вже буду літньою жінкою. Тоді буду старшою жінкою, але молодою мамою! Хитро, що? Не просите мене сідати? Так, очевидно, дуже дякую. Маю повен міх по-

вин! Я справді не розумію, я нічим не цікавлюсь, чому я тільки мушу про все знати?! Дивно ні?

Я не встигаю сказати ні одного слова. Малий Божедар приглядається до моєї знайомої з неймовірно зацікавленим виразом обличчя, але коли вона простягає руку, щоб пригорнути його до себе, тікає в куточок, ніби мале котеня. Потім повертається до неї обличчям, наслідує її рухи і починає просто непристойно сміятися. Рухає губами, вдає, що говорить і знову сміється.

— Дар!

— Вона дуже смішна, мамусю!

— Ох, який він милий! Якби його голова була трохи менша. був би клясично гарною дитиною, цей ваш син! Незвичайно! Що я говорила? Ага, новини!

Знаєте, з вечерниць нічого не вийде! Мряка! Хаос, як перед сотворенням світу! Всі ображені на всіх! Тільки Ксеницька... Але до речі: знаєте, що пан суддя їде на комісію? Ні? Він вам не говорить, як має виїзд? Ага! Отже в такому разі прийміть це до відома. Швидше шостої години не чекайте свого чоловіка! А може пізніше... Ну, так, ці чоловіки, вони ніколи не спішаються до дому! Ксеницька їде також, вона оборонець одної сторони. Як це чудово — жінка-адвокат! Суддя не може їхати разом із оборонцем на комісію але коли їм вдасться погодити розсварених людей, їм ніхто не може заборонити повертатися разом! А вони двоє завжди вміють погодити людей, що мають до себе якісь претенсії! Цікаво що? Це нікого не повинно би дивувати! Наприклад, мене це

ЮТИКА, Н. Й.

Нові почини 59 Відділу СУА

Членки нашого Відділу належать до тих, що нерадо беруться за перо. Але врешті й нам хочеться раз розказати про деякі цікавіші почини нашого Відділу.

Розпочались вони Андріївським вечором. Правда, це трохи вже давно, як воно відбулось. але „Русалчин танок“ під музику і слова „Утопленої“, що його виконало вісім членок Відділу був насправду цікавий і гарний. Ми самі скомпонували і пошили строї та прибрали водорослям сцену.

Друга така імпреза — це була дитяча забава, а на ній одна дія з опери „Коза Дереза“ Строї знов пошили членки, а співочі арії викликали захоплення. Ще й досі діти підспівують „Хто-хто у Лисиччиній хатці“.

Найновіша імпреза була нова у своєму задумі: передсвяточний базар із доходом на залишенців. Його можна радше назвати „базариком“, бо він був

малий із дрібними експонатами. Головну частину виставлених річей склали українки з м. Ютики та з околиць місцевостей, де живуть наші люди: Геркімер, Литлфолс, Ром та Санжанс. Тут треба згадати всіх тих що хоч і не-членки Відділу, повишивали серветки чи зложили інші вироби на ту ціль. Це пояснюється тим, що прибуток із базару був призначений на користь наших людей, що живуть у захисті старих. Були серветки, писанки, когутики, тарілки, фляконіки, а все таке гарне! Поміж тим красувалась чудова лялька „Наталка Полтавка“!

Зараз після Служби Божої у залі громади св. Володимира розпочалась продаж, а за три години базар спорожнів! Багато тих, що прийшли пізніше, вже нічого не застали. І ми тоді сіли й підраховали: 150 дол. чистого доходу для залишенців! Чи ж не радість? Яка чудова писанка для наших приятелів у Дорштадті. що ними вже другий рік опікуємось! Вже не зможуть писати, що їх захист „призабуто“, бо ми

в далекій Ютиці памятаємо про них. Членка 57 Відділу СУА

СЕН ФРАНЦИСКО, КАЛ.

Річні збори 62 Відділу СУА

62 Відділ СУА ім. В. Бабенко в Сен Франциско по довшій перерві розпочав свою діяльність. Дня 15. березня 1954 р. відбулися річні збори, на яких вибрано слідуєчу управу: п. Ольга Шишка, голова; п. Варвара Кацуляк, секретарка; п. Ольга Чато, скарбничка, пп. Галина Гриневич та Стефанія Кісь, контр. комісія. Наразі до Відділу приступило тільки 10 членок, але треба сподіватися, що в короткому часі більше наших жінок вступить у члени нашого Відділу. Всі наші жінки повинні знати, які обовязки маємо ми всі супроти наших родин, організацій та цілого народу, тим самим повинні ми забути всі труднощі та непорозуміння і взятися до активної праці для загального добра.

Варвара Кацуляк, секр.

цілком не дивує! Але люди... Ах, Боже, люди бувають такі дивні!... Всі святі, ця людська цікавість! Ціле місто мусить чомусь про те говорити! Ну, врешті кого це торкається? Вас, тільки вас, правда?

— Що мене торкається? — питаю здивовано.

— Ви нічого не знаєте? Ах, пані Віро! Ну, звичайно, жінка буває цією останньою, що дізнається про правду, що тільки її повинна б цікавити! Я хотіла мовчати, я постановила сама перед собою, що не скажу вам нічого. Але я не можу! Я не можу довше мовчати! Мені просто шкода вас! Так! Яка тоді я була б вам приятелька? Правда? Моя ви бідна! Ви маєте квіти, турбуєтеся домом, ваш світ — це Олександр і Божедар і цілком не догадується, що за тими мурами теж є життя. Власне воно за ними зачинається! Повне приман і неспокою життя! Я знаю, я бачу, що вам це неміло слухати, але вам нарешті треба про те знати! Почалося майже від тієї хвилини, як вона відчинила тут адвокатську канцелярію. Говорю про Ксеницьку. Божедарку! Ходи до мене! Не хочеш? Та ходи! Я дам тобі цукерка! Ооо-о, який добрий! Нагадайте собі: спершу вона цілком не мала клієнтів. Тепер, навпаки, вона завжди в суді і завжди в канцелярії вашого чоловіка. Чи більше суддів нема? Обовязково у них виїзди. Я бачу в ваших очах запит — відкіля я те все знаю. Ваші брови вже стягнулися в оборонну лінію! Я не розумію, чого вам застудитися. Хіба ви щось знаєте? А ціле місто вже пів року про те говорить! Чи ви, наприклад, знаєте, що коли минулої суботи вони поверталися з комісії, то зупинилися над озером і купалися вдвох? Знаєте?

— Так! — кажу я спокійно і тремчу, щоб вона не помітила. як щось застудило, забилося на моїй шії. — Я не знаю! — додаю швидко, хоч чую це вперше. — Олександр говорить мені про все! Завжди!

— Та-ак? Справді? Казав, що вони плавали і пляжувалися ра-

зом? І ви нічого не сказали? І ви почуваетесь щасливою? Всі святі! Яка ви ідеальна жінка! Я не могла би так! О, я ні! Я б очі вибрала! Спершу їй, а потім я б поговорила з чоловіком! Енергійно поговорила!

Раптом мені цього досить. Не можу слухати її слів, чути голосу, бачити цих розбіганих очей. Але вона говорить і говорить, немов би не мала ніколи замовкнути. Тепер якимось раптом змінює напрям і починає оправдувати Олександра. Відповідальна праця, тяжкі відносини в суді, непевність про завтрашній день, що просто висить у повітрі, кожна людина потребує якогось відпущення, хіба не так? Не помагає, що я скеровую розмову на інший шлях. Навіть не слухає мене. Повертається до Олександра, Ксеницької і нашого подружнього життя. Говорить ніби платівка на грамофоні, що коли її накрутити, відіграє все до останку.

Коли вона, врешті, зникає, я не маю сили повернутися до квітів, порядків, навіть до Божедарка. Величава будівля щастя, що її збудував у моїй душі Олександр, від сильного струсу дістала щілини і може розлетіться. Іду до кабінету Олександра і сідаю за письмовий стіл. Не знаю чому це роблю. Довкола мене портрети гетьманів і князів, дивиться на мене своїм пронизливим поглядом гетьман Хмельницький і князь Ярослав Мудрий, мерехтять за склом княжий замок у Галичі і Києво-Печерська Лавра. Все це думки, почуття і бажання Олександра. Все, що давнє, що чуже нашій добі, що неясне і невиразне у своїй структурі, коли можна ще щось досліджувати і відкривати — манить і тягне Олександра. Це він сам тут коло мене, хоч у тій хвилині він десь в іншому місці і хтось інший коло нього. Але тут довкола мене відчувається його присутність, його цього мого Олександра, що ніколи не приносить до дому своїх суддівських турбот і справ, що завжди каже мені про все добре і зле, радість і розчарування, що колись присягав мені, заки ще звінчав нас священик.

Олександр, прекрасний чоловік і незрівняний батько.

Цей Олександр має тепер...

Я не докінчую навіть сама перед собою. Я не хочу, не можу в те вірити. Це слова нещирої приятельки. Це слова людини, що любить інтриги, непорозуміння, навіть скандали.

Проте услужна пам'ять підсуває мені щораз інші образочки і в кожному я бачу одне і те саме: Олександр і Ксеницька, Ксеницька і Олександр. Я раптом нагадую собі, що коли вона тільки відчинила адвокатську канцелярію, Олександр сміявся з неї. Вона соромилася вульгарних слів на розправах, не була впевнена в своїй обороні, а одного разу, коли почав перематати адвокат другої сторони — тупнула ногою і крикнула: „Я так не хочу!“ Але не минуло і пів року, як це змінилось, так, тепер я нагадую собі про те. Олександр вже не сміється неї, ні, що більше — він взагалі не згадує її. Ні, ніколи, навіть не натякне. Це теж має своє значення. Має, безумовно. Мовчимо тоді, коли недозволено кохаємо...

Тонька питає чи вже вносити до кімнати постіль, чи нехай ще трохи провітритися. Божедар зложив із клецьків образочок і я обовязково мушу це бачити. Мушу, інакше не не дасть йому радості. Мені це теж давало радість, неописану, з нічим незрівняну радість з мудрости мого сина.

— Дуже-дуже гарно, Дарочку. Бачиш! Склади ще один. Цей, добре?

— Добре — погоджується. Викидає клецьки на блискучу підлогу тут же, поруч моїх ніг і соплючи з напруження починає складати на ново.

— Мамусю, дивися, мамусю.. Та ма-му-сю!

— Бачиш, як гарно?..

— Цей мусить бачити татусь добре?

(Продовження буде)

ПРИЄДНУЙТЕ

НОВІ ПЕРЕДПЛАТНИЦІ!

ВІСТІ З КОМІТЕТУ „МАТИ Й ДИТИНА”

Із Шонгаву пишуть нам:

...Наша школа існує вже другий рік. Початки її, як і садочка були дуже трудні. У батьків брак розуміння й приміщення не було. Тепер є 11 дітей у садку, а 14 у школі.

Від листопада м. р. дістали ми приміщення, за яке платимо 15 ДМ місячно. Діти добре вчаться. Майже всі свята в нашій оселі улажуємо дитячими силами. Шкільні діти належать до Пласту, маємо 2 рої новаків, які я також веду. В літі брали вони участь у новацькому таборі, двічі відвідала нас уже представниця Світового Пластового Союзу п. Воуб, голяндка, що була дуже задоволена з нашої праці.

Вкінці грудня діти школи і садку виступали в місті на німецькій Різдвяній імпрезі з картиною „Свят-Вечір на Україні“. У тому святі брали участь також інші групи нашого табору, однак українська група здобула собі загальне признання на тому святі.

Виключно дитячими силами уладили ми свято матері, закінчення шкільного року, свято Листопада, закінчене святочною ватрою в лісі і гостину св. Миколая. Крім того немає роковин чи національного свята, де не виступали б діти школи чи садку з піснями чи деклямаціями.

У січні делегатура ОУЖ улаштувала для дітей скромну ялинку. На святі 300-ліття смерті О. Басараб, що його влаштувала наша делегатура, виступали шкільні діти з деклямаціями. Тепер у садку вчу їх гагілок, бо треба буде влаштувати їм „Писанку“. На травень треба буде підготувати свято Матері.

Навчання у школі відбувається в середу і суботу по чотири год. тому, що в інші дні діти мають зайняття в німецькій школі і пополудні. У садку навчання відбувається щодругий день. Доживу видаємо у формі другого снідання (риж на молоці, какао з булкою, овочі) 4 ра-

STATEMENT OF THE OWNERSHIP, MANAGEMENT, CIRCULATION, ETC., REQUIRED BY THE ACT OF CONGRESS OF AUGUST 24, 1912, AS AMENDED BY THE ACTS OF MARCH 3, 1933 AND JULY 2, 1946 (Title 39, United States Code, Section 233)

Of "Our Life", published monthly at Philadelphia, for October 1, 1953.

1. The names and addresses of the publisher, editor, managing editor, and business manager are: Publisher Ukrainian Nat'l Women's League of America, Inc., 909 N. Franklin St., Editor Lidia Burachynska, 823 N. Franklin St., Managing Editor Cecilia Gardecka, 909 N. Franklin St., Business Manager H. F. D. Lototsky, 909 N. Franklin St.

2. The owner is: (If owned by a corporation, its name and address must be stated and also immediately thereunder the names and addresses of stockholders owning or holding 1 percent or more of total amount of stock. If not owned by a corporation, the names and addresses of the individual owners must be given. If owned by a partnership or other unincorporated firm, its name and address, as well as that of each individual member, must be given.) Ukrainian Nat'l Women's League of America, Inc., 909 N. Franklin St., Phila. 23, Pa.

3. The known bondholders, mortgages, and other security holders owning or holding 1 percent or more of total amount of bonds, mortgages, or other securities are: (If there are none, so state.) None.

4. Paragraphs 2 and 3 include, in cases where the stockholders or security holders appears upon the books of the company as trustee or in any other fiduciary relation, the name of the person or corporation for whom such trustee is acting; also the statements in the two paragraphs show the affiant's full knowledge and belief as to the circumstances and conditions under which stockholders and security holders who do not appear upon the books of the company as trustees, hold stock and securities in a capacity other than that of a bona fide owner.

5. The average number of copies of each issue of this publication sold or distributed, through the mails or otherwise, to paid subscribers during the 12 months preceding the date shown above was: (This information is required from daily, weekly, semiweekly, and triweekly newspapers only.)

Helen F. D. Lototsky, President

Sworn to and subscribed before me this ninth day of September 19, 1953

Emil Kulchycky, Notary Public

(My commission expires Jan. 6, 1957)

зи в тиждень для садку, а в формі підвечірку 2 рази тижнево для школи. Харчі дістали ми через централю ОУЖ від ЗУАД комітету.

Дотепер ми одержали гроші двічі: від нашого патронату у Трентоні 25 дол., а з дитячої забави при школі св. Миколая через Р. Кравцева у Філадельфії 50 дол. Щире Спасибіг!

Люба Матвієйко
гол. делегатури ОУЖ

Подаємо до відома, що з травнем ц. р. перейняв патронат над цією навчальною станицею 33 Відділ СУА у Клівленд, Огайо (п. Е. Дубас) і вже в травні делегатура ОУЖ одержала 30 дол. на ведення школи і садка.

Лос Анджелес, Кал.

Жіноча Секція ім. Лесі Українки працювала невтомно з думкою — допомогти залишеним. Заколядувавши певну суму, управа Жін. Секції рішила розділити її через Комітет "Мати й Дитина". І так навчальна

станіці у Регенсбургу дістала 65 дол., а для іншої школи, що ще не одержує допомоги призначено 75 дол. Okремо для санаторії в Гавтінгу 25 дол. Разом прислано 165 дол.

Комітет "Мати й Дитина" уже переслав гроші до Німеччини. Жертводавцям щира подяка!

ІЗ МУЗИЧНОГО СВІТУ

Співачка Ія Мацюк виступила з нагоди 400-літнього існування міста Сан Пало у Бразилії. Місцева преса відмітила дуже корисно її виступ.

Оперова співачка Іра Маланюк закінчила ряд виступів у славному мілянському оперному театрі „Ля Скаля“. Вона співала Вальтравту в опері Вагнера „Геттердеммерунг“ і Ольгу в опері Чайковського „Евген Онегін“.

У березні співачка Ірина Туркевич-Мартинець дала власний концерт у Вінніпегу. У програмі поруч інших композиторів були твори Косенка і Туркевич-Лукинович.

**На зміну адреси треба долу-
чити 10 ц.**

SPIRIT of FLAME

A COLLECTION OF THE WORKS OF
LESYA UKRAINKA

Translated by Perchval Cundy
Foreword by Clarence A. Manning

Ціна книжки \$5.00

Замовлення приймає

**Ukrainian National
Women's League
of America, Inc.**

909. N. Franklin St. Phila. 23, Pa.

ЗБІРНИКИ ДЛЯ ДОШКІЛЛЯ ТА ПЕРШИХ КЛАС ШКОЛИ

Весна . . . . . 50 ц.

Літо . . . . . 70 ц.

Осінь . . . . . 70 ц.

Зима . . . . . 50 ц.

Казки, віршики, інсценівки, гри
упорядкувала Марія Юркевич
Замовляти в ЦЕНТРАЛІ СУА

Вже появились
казочки й віршики з „Нашого Життя“

СОНЯШНІ ДНІ

Упорядкувала Марія Юркевич
Ціна 30 центів

Замовляти в Централі СУА

Вже вийшла з друку
ілюстрована збірка віршів
К. Перелісної

Для малят – про звірят

Ілюстрації Слави Сурмач
Ціна 60 центів

Замовляти в Централі СУА
909. N. Franklin St. Phila. 23, Pa.

THERE IS

A DIFFERENCE IN FUNERAL SERVICE

Established 1920

NASEVICH FUNERAL HOME

MRS. MICHAEL F. NASEVICH
MICHAEL E. NASEVICH

SURPASSING SERVICE

Air Conditioned for your comfort

No deserving Poor Refused

N. E. COR. FRANKLIN & BROWN STS.

PHILADELPHIA 23, PA.

УКРАЇНКИ В КАНАДІ, АМЕРИЦІ Й ІНШИХ КРАЇНАХ СВІТУ!

Читайте і передплачуйте одинокий жіночий журнал у Канаді
„ЖІНОЧИЙ СВІТ“, який видає кожного місяця Організація
Українок Канади ім. Ольги Басарабової.

„ЖІНОЧИЙ СВІТ“ охоплює собою всі ділянки суспільного
життя, цікаві для українського жіноцтва. В ньому знайдете
статті на теми: культурно-освітні, виховні, організаційні, го-
сподарські й ін. Є в ньому і зразки укр. літератури та поезії.

„ЖІНОЧИЙ СВІТ“ дає також поради українським жінкам із
різних ділянок життя. Для дітей є окрема частина — т. зв.
„ДИТЯЧИЙ СВІТ“, в якій, крім листа до діточок від редак-
торки, є цікаві оповідання та гарні віршики. Журнал багато
ілюстрований. Річна передплата в Канаді й Америці \$2.50.

В інших країнах \$3.00.

Висилайте вашу передплату на адресу:

WOMAN'S WORLD

P. O. Box 791 — Winnipeg, Man., Canada

ДЛЯ ДІТВОРИ Й ЮНАЦТВА

передплачуйте

пластовий
журнал

МОЛОДЕ ЖИТТЯ

Видає Організація Української Молоді „П Л А С Т“
Д і т р о й т, М и ш.

● Ціна поодинокого числа 50 центів ●

Замовляти в адміністрації:

“MOLODE ZHYTTIA” — 29 Shepard Terr.

West Orange, N. J.